

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis
Metinė prenumerata \$12, pusmetinė — \$6.50. Rėmėjo prenumerata \$20.
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$12.00 per year, \$6.50 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

RELIGINIAME GYVENIME

★ **JAV KATALIKŲ LAIKRASTIS** "National Catholic Register" 1978. VII. 30 viename iš savo vedamųjų pastebėjo, kad spauda ir vyriausybė daug kalba apie Sov. Sąjungos disidentus A. Ščaranskį ir A. Ginzburgą, bet tyli apie lietuvių kataliką Viktorą Petkų. Laikraštis klausia kodėl. "Juk jo kaltinimas nebuvo nei didesnis, nei mažesnis kaip žydų ir ortodoksų kaltinamųjų, būtent, kova už visuotinį pripažintą teises." Jei V. Petkus esą būtų dar vienas iš daugelio sumimtų lietuvių, būtų suprantamas ignoravimas spaudoje, bet šiuo atveju V. Petkus esąs Helsinkio grupės narys. Ypač esąs nesuprantamas JAV rodytas jo ignoravimas (vėliau tai buvo atitaisyti paties prezidento J. Carterio. Red.).

★ **RECENZUODAMAS A. SOLZENICINO VEIKALO** "The Gulag of Archipelag" III tomas, "National Catholic Register" 1978. VII. 30, pastebi, kad jame autorius plačiau atskleidžia save. Čia jis pasirodo esąs ištikimas krikščionis (rusas ortodoksas?), kuris mokosi iš lietuvių katalikų daryti Rožinį. Būdinga jo religinė nuotaika išreiškta dviuose ar trijuose puslapiuose, kuriuose autorius pasakoja apie jam padarytą įspūdį kalinio, parašiusio šias eilutes: "Ar Dievas — tobula Meilė, leidžia šią menkystę mūsų gyvenime? Siela turi pirmiausia kentėti, kad galėtų pažinti tobulą rojaus laimę..."

★ **BELGIJOS VIENUOLIS** premonstratietis Werentfried van Straaten yra įsteigęs organizaciją "L'Église en détresse" (Vargstanti Bendrija), kurios tikslas — pagelbėti šioms vargstančioms religinėm bendruomenėm. Šiai organizacijai suėjo 30 metų. Ta proga išleistas specialus leidinys "La trentième Année". Iš jo matyti, kad organizacija veikia plačiu mastu, selpia misijų kraštus ir sovietų pavergtų šalių tikinčiuosius. Daugiausia paramos tenka misijų kraštams. Selpiamų kraštų eilėje pažymėta ir Lietuva su Latvija. 1977 m. latviams duota \$35,021, lietuviams — \$37,28, įskaitant ir tremtinius. Minėtame leidinyje įdėta nuotrauka, vaizduojanti Kristų kalinių surištomis rankomis.

★ **LAISKĖ IS OKUPUOTOS LIE-TUVOS** taip rašoma apie a.a. kun. Petro Lažinskio mirtį: "Vakar 1978. VI. 8 palaidojome Joniškio bažnyčios šventoriuje savo kleboną Petrą Lažinską. A.a. klebonas buvo gimęs 1912 m. Kun. seminariją baigė 1936 m. Kunigavo Kaune, Ariogaloje, Baisogaloje, o 15 metų klebonavo Joniškio bažnyčioje. Savo bažnyčia visą laiką labai rūpinosi. Iš lauko pusės dažė visą bažnyčią net tris kartus. Iš viršaus nuodėžė aliejiniais dažais, atnaujinu visus paveikslus lubose ir šonuose, padarė naujus altorius. Uždengė naują stogą, samdė geriausius menininkus, dažytojus ir meistrus. Šiais metais uždengė visas lubas stiklo vata, padarė dvigubus langus, norėjo įvesti centrinį apšildymą... Laidotuvių davė 90 kunigų ir du vyskupai. Bažnyčia ir karostas skendėjo gėlėse bei vainikuose."

★ **KUNIGYSTĖS SUPASAULINIMAS** — tai dabartinė linkmė, jaučiama ne tik pasauliečių, bet ir kunigų tarpe. Tai pareiškė kard. John Krol, švėsdamas savo 25 metų vyskupavimo sukaktį. Pasak jo, šiais laikais norima pamiršti, kad kunigas yra palmtas iš žmonių tarpo ir pašvęstas jiems atstovauti Dievui, atnašaujant aukas už nuodėmes. Šiai tarnybai pašvęsto kunigo vaidmuo dabar dažnai suplakamas su visuotinės Dievo tautos Kunigystės samprata ir todėl pačių kunigų tarpe atsiranda palinkimas tapti pasauliečiais, atsidėti pasaulietiskoms profesijoms ir prašyti atleidimo nuo kunigiskųjų įsipareigojimų. Tuo tarai bandomas pamiršti Kunigystės šventimų neišdildomumas ir neatšaukiamumas. "Tu esi kunigas per amžius", anot kardinolo, nėra tik pamaldžius jausmus išreiškia žodžiai, bet nepaneigiamas tikrovė.

★ **KRIKŠČIONISKŲJŲ SEIMŲ KRIZĖ VAKARUOSE** yra glaudžiai susijusi su Kunigystės krize. Tai tvirtina Vatikano Seimų reikalams komiteto dokumentas. Esą šeimos kartais nesuigaudo kaip elgtis, nes trūksta aiškių nurodymų iš dvasinių vadovų. Tokiu būdu valstybės, kurios šimtmečiais buvo krikščioniškos, per paskutiniuosius 10 metų į savo įstatymus įvedė ištuoką, dirbtinę gimimų kontrolę, negimusį gyvybių žudymą ir net dalinę eutanaziją (nepagydomų ligonių beskausmi žudyma). Dokumente siūloma, kad dabartiniai klierikai būtų mokomi apie šeimą kaip pagrindinį žmonijos socialinį vienetą ir apie kiekvieno šeimos nario vaidmenį evangeliskame atsinaujinime. Esą iki šiol būsimieji kunigai būdavo ruošiami kaip pavieniai individai, nekreipiant dėmesio į jų socialinę padėtį bei aplinką.

★ **KARD. PAUL YU PIN**, 77 m. amžiaus, mirė Romoje, besiruošdamas naujojo popiežiaus rinkimams. Jis buvo neseniai atsistatydinęs iš Fujen katalikiškojo universiteto prezidento pareigų Tautinėje Kinijoje, o jo vieton Paulius VI prieš savo mirtį buvo paskyręs arkiv. Stanislaus Lokuang, 67 m. amžiaus. Kard. Yu Pin, pirmasis Nankingo arkivyskupas Kinijos žemyne, 1949 m. buvo komunistinės valdžios išvytas ir apsigyveno Taivano saloje. 1959 m. Jonas XXIII paskatino jį atgauti Fujen katalikiškąjį universitetą, kuris veikė Pekingo mieste prieš komunistams pagrobiant valdžią. Tam reikalui Jonas XXIII paskatino įsteigti fondą ir pats tam fondui atsiuntė \$100,000 auką. 1960 m. kard. Yu Pin to atkurtojo universiteto veiklą pradėjo su 300 studentų. Dabar tame universitete, esančiame netoli Taipei miesto, studijuoja per 12,000 studentų. Humanitariniame fakultete profesoriauja kiniečiai kunigai, tikslųjų mokslų ir kalbų fakultetuose — Dieviškojo Žodžio vienuolijos nariai, o teisių ir ekonomijos fakultetuose — jėzuitai.

★ **KARDINOLAS BASIL HUME**, Westminsterio arkivyskupas ir Anglijos primas, pareiškė, kad reikia naujai pažvelgti į Leono XIII bulę "Apostolicae Curae", kurioje jis nusprendžia, kad anglikonų vyskupystės ir kunigystės šventiniai negalioja. Tai kardinolas pareiškė savo pokalbyje su BBC korespondentu, o pokalbis buvo paskelbtas anglikonų "Church Times" savaitraštyje. Pasak kardinolo, nebegalima dabar anglikonų šventimų atnaujinimą kaip negaliojančių, remiantis popiežiaus Leono pareiškimu, nes eilė anglikonų vyskupų šiuo metu savo kankonsekretoriais turėjo senkatalikų arba ortodoksų vyskupus, kurių vyskupystės šventimus pripažįsta ir K. Bendrija. Kardinolo manymu, į Leono XIII pareiškimą reikėtų naujai pažvelgti šiuo laikų sviesoje, nes duomenys, kuriais Leonas XIII rėmėsi, dabar yra pasikeitę. Kardinolas taipgi skatino katalikų ir anglikonų vadovybes pasvarstyti tris anglikonų ir Katalikų Tarptautinės Teologinės Komisijos paruoštus dokumentus apie bendrą sutarimą Eucharistijos, Kunigystės ir autoriteto srityse.

★ **MARKSIZMAS YRA ISISKVERBĖS** į Meksikos kunigų bei tikinčiųjų eiles. Tai uždarame susirinkime pareiškė kard. Jose Salazar Lopez Meksikos sielovadiniam komitetui, kurį sudaro 20 vyskupų. Kalboje apie paruošiamuosius darbus visuotiniam P. Amerikos vyskupų suvažiavimui šį rudenį Meksikoje jis išskėlė nesutarimus, ruošiant gaires svarstybm apie apaštalaviną. Svarstybų rengėjai nori pateikti gaires P. Amerikos apaštalavimui, kurios išlaikytų pusiausvyrą tarp religinės ir pasaulietinės veiklos, bet kai kurie vyskupai, kunigai ir pasauliečiai priešinasi ir teigia, kad tada atsirabojama nuo labai svarbių socialinių ekonominių ir kultūrinių problemų. Šis pasipriešinimas numatytoms gairėms, anot kard. Salazar, yra kurs-tomos kairiųjų ir prilygsta modernizmo atplūdimui, kuris buvo paplitęs Pijaus X laikais.

★ **"HUMANAE VITAE" ENCIKLIKOS** 10 metų sukakties nuo išleidimo proga įvyko iškilmingas simpoziumas San Francisco mieste. Kalbėjo: Malcolm Muggeridge apie K. Bendrijos mokslą nekataliko krikščionies požiūriu; vienuolė Teresė — apie Dievo meilę kaip vienintelę pasaulio skurdo sprendimo priemonę; Colin Clark — apie pasaulio gyventojus ir jų gyvybės palaikymo šaltinius; gydytojai vyras ir žmona Billings — apie naują pažangą natūralaus šeimos planavimo srityje; Elizabeth Anscombe — apie santuoką, skaistybę ir vaikus; kun. Hans Urs von Balthasar — apie vienas kitą papildančią vyro ir moters lygybę. Simpoziumą globojo San Francisco universiteto Sv. Ignaco Institutas ir JAV vyskupų konferencijos pirm. arkiv. John R. Quinn.

KUN. J. STS.

Šeštoje tautinėje lietuvių skautų stovykloje Paxtone, Mass., pirmą įsikūrimo dieną: O. KARASAITIS iš New Jersey ir S. KOTOVAITE iš Čikagos stato skautiškus stovyklos vartus

Stovykla - mažytė Lietuva

Šeštoji tautinė lietuvių skautų stovykla JAV-se

Č. SENKEVIČIUS

JAV Massachussets ir Connecticut valstijos yra įdomios senais šventovių bokštais, tarp kalvų tyvuliuojančiais ežerėliais, ažuolais, pušimis pamar-gintais miškais ir plačią stovyklaviečių gausumu. Žinovų teigimu, vien BSA (Boy Scouts of America) valdo čia jau nuo senų laikų didelius miškų plotus, kurie pralendžia visas kitų JAV kraštų stovyklavietes, drauge sudėjęs. Kai buvo nutarta Šeštąją Tautinę Stovyklą rengti Atlanto pakrašty, organizatoriai parinko vieną iš labiausiai tinkamų tam reikalui stovyklaviečių. Tai Treasure Valley Scout Reservation, Paxton, Mass., apie 14 mylių nuo Worcesterio — nemažai ir gražaus miesto, kuriame kūrėsi patys pirmieji lietuviai emigrantai, įsteigę net dvi savas parapijas, pastatydinę puošnias šventoves, kuriomis ir dabar lietuviai naudojami.

Bendras vaizdas

Kai įvažiuoji pro didžiulius stovyklavietės vartus, iš karto pasijunti tartum nuo visko atsis-kyres. Vingiuoti keleliai, tankūs miškai, prakiastos stovyklautojams aikštelės, kur ne kur išmėtyti pastatai su valgyklom, raštinėm, sandėliais. Kažkaip pri-mena uždargą kariuomenės bazę, kurion patekti reikia leidimo. Stovyklavietės vidury nemažas ežeras, kuriame yra pakankamai vietos buriavimui, šonuose geri paplūdimai, priepilaukos lai-veliams, tilteliai meškeriotojams.

Tikstantinė lietuvių skautų-čių, suvažiuosiu iš viso laisvojo pasaulio į VI-tąją Tautinę Stovyklą, galima sakyti, dingo tame 2000 akrų plote. Gal tik grybau-tojai atstumi nepajuto, kuriems kas žingsnis vis gražesnis raudoni-kių pūpsojo. Šiaip gi greit-tiesiam vieny su kitais susisie-kinimui turėjo būti naudojamos motorizuotos priemonės.

Puošnius ir didingus pionie-rių skautų pastatytus Tautinės Stovyklos vartus buvo apgulę "miško broliai". Tai Juozo Šal-čiūno iš Čikagos vadovaujama skautų draugovė, tęsianti Lietu-vos partizanų tradicijas — sta-tos požeiminius bunkerius, va-dinasi partizaniniais vardaais, dė-vi pri uniformų skirtingus ženklus. Tai buvo uoli tautinės stovyklos sargyba su užmaskuo-tomis palapinėmis žemėje ir me-džių šakose. Jų rajonas išskirti-nai puošėsi lietuviškais orna-mentais ir šūkais, kai tuo tar-pu visur kitur puošmenų per-daug nebuvo. Pro juos praėjęs, kiekvienas gali pasijusti į mažą Lietuvą įžengęs.

Įsikūrimas

Ir iš tikrųjų, Šeštoji Tautinė Stovykla buvo mažytė Lietuva. Kas galėjo pakeisti šitą jausmą? Kokios atostogos ir kur visa tai galėjo atstoti? Rugpjūčio 13 d., kai iš visų kraštų ir miestų čia rinkosi skautiškoji minia, pūrs-lojo dangus. Kvepėjo kadugiai, žvyras gėrė vandenį, dygo tūks-tančiai grybų. Rytojaus dieną — saulė didelė ir karšta tarp kalvų ir miškų. Nuo ežero paki-lo rytmečio ūkana ir dingo kaž-kur. Pastovyklėse dunksėjo kir-viai, kėlėsi skautiškais mazgais suraišioti vartai, tvoros, bokštai.

Prieš stovyklos atidarymą turė-jo būti baigtas pagrindinis sto-vyklinis įsikūrimas. Vakare į vėliavų aikštę visais keliais, iš visų pusių su dainomis pasipylė vienetų margumynas. Raudoni, geltoni, žali, mėlyni, violet-niai, pilki kaklaraiščiai mirgu-

liavo besileidžiančios saulės spinduliuose. Pradėta šv. Mišio-mis, kurias atnašavo Kanados rajono vyr. dvasios vadovas, am-žinasis stovyklautojas kun. St. Kulbis, SJ, talkinamas kunigų A. Saulaičio, SJ, ir J. Bacevičiaus, OFM. Po iškilmingų pa-maldų vienetai rikiavosi aikštė-jė su vėliavom, gairelėm, gai-rėm, transparentais. Komenda-tas J. Salčiūnas stovyklos virši-ninkei L. Milukienėi raportavo, kad išsirikiavęs 851 stovykla-utojas. Perskaitomas stovyklos atidarymo aktas, atlikta vakari-nė malda, nuleistos vėliavos — "iš praeities tavo sūnūs", nuai-dint pirmą kartą himno žo-džiams. Stovyklos laikraštis "Šiuo Keliu Eik", redaguojamas Č. Senkevičiaus ir redakto-rių skilties — L. Rugienienės, J. Asmino, Arūno Kalinausko, Tomo Senkevičiaus, Ramintos Jelionytės, Birutės Kidolienės — pasidžiaugė, kad nemažėjam. Prieš 20 metų IV-toj Tautinėj Stovykloj prie Pontiac, Mich. pirmąją stovyklos atidarymo dieną rikiuotėje stovėjo 700. Liūdnieji anų metų pesimistų pramatymai neišsipildė.

Romantika ir darbai

Kiekvieną rytą pakildavo saulė ir ežero rūkas. Kažkur skam-bėdavo šventovės varpai. Taip diena iš dienos. Tą rytmečio gro-žį ir retą romantiką išgyvendavo tie, kurie anksti atsikeldavo (kaip Remigijus Gaška), bėgdavo, mankštindavosi ir po to sma-giai persiliedavo karštu vande-niu prausykyje. Stovyklos radi-jas, vadovaujamas Edvardo Mei-laus, kalbėdavo apie skautybę, maloniai nuteikdavo klasikine ar skautiškąją muziką, praneši-nėdavo žinias, stovyklautojams pusryčiaujant trijose erdviose valgyklose. Tiekimas ir maitini-mas, vadovaujamas Petro Mo-lio, buvo labai tvarkingas, punk-tualus ir geras.

Septintą valandą švilpesiais prikeltos pastovyklės pradėdavo dienos programą. Tarpais jos veikdavo atskirai — išskylau-davo, atlikdavo praktiškus skau-tamoksio uždavinius, vykdyda-vo varžybas. Tarpais jos sueida-vo platesniems žygiams ribose savųjų stovyklų, kurios buvo trys: seserijos, brolijos ir bend-rijos. Skautės savo stovyklą pa-vadinu "Sutartinės" vardu. Tuo vardu muz. Faustas Strolia ir daina sukūrė. Ji buvo labai mėgstama ir populiari. "Sutar-tinės" stovyklai vadovavo vyr. skautininkė Irena Kerelienė. Skautai jokio atski-ro vardo ne-turėjo. Jų stovykla vadinosi Brolija ir jai vadovavo Sigitas Miknaitis. Bendrijoje tilpo visi ir visos, kurie nebuvo įsiparei-goję skautų-čių vienetuose ar jų vadijose. Bendrija apjungė ir visus svečius bei trumpalaikius stovyklautojus. Šiai stovyklai vadovavo Alfonsas Samušis.

Šalia šių pagrindinių stovyklų dar veikė atskiros Ažuolo ir Gintaro mokyklos, kurios labai mažai tesijungė į bendrą stovyk-lavimo programą dėl specialių paskirties — jose buvo ruošiami vadovai ir vadovės. Pilki kakla-raiščiai ir mokyklų ženklai juos skyrė iš kitų tarpo. O programa buvo minutėmis apskaičiuota ir užsiėmimai gana sunkūs, bet visada palieką gražių prisimini-mų ir labai naudingi būsimiems vadovams-vėms. Skautams-tėms iš Australijos buvo reta pro-ga išeiti praktinį mokyklos kursą ir pasirošti būti draugininkais. Mokykloms vadovavo: Ažuolui — R. Fabijonas, Gintarui — V. Aleknienė — abu patyrę ins-

truktoriai.

Pastovyklės

Kiek gi buvo iš viso tų pasto-vyklių? — Jaun. skaučių pasto-vyklė "Papartėlis", vad. G. Stankūnienė, vir. skaučių pasto-vyklė "Šiaurės pašvaistė", vad. A. Klimienė; jūrų skaučių pasto-vyklė "Gintaro šalis", vad. V. Račiūnienė; skaučių pastovyklė "Mano žemė", vad. I. Laučienė; prityrusių skaučių pastovyklė "Dainų šalis", vad. D. Surdėnienė; skautininkų ir vyr. skaučių židiniečių pastovyklė "Gija", vad. R. Česnavičienė; "Dailės ratas" (tautodailė, rankdarbiai), vad. R. Petrutienė. Brolijoje — jaun. skautų pastovyklė "Atža-lynas", vad. M. Banevičius; skautų pastovyklė, vad. J. Sta-rėnas; jūrų skautų pastovyklė, vad. L. Kupčikevičius; skautų vyčių pastovyklė "Vilties pilis", vad. V. Morkūnas; prityrusių skautų pastovyklė, vad. R. Stri-kas; skautininkų pastovyklė, vad. R. Račiūnas.

"Sutartinė" buvo žymiai gau-sesnė už Broliją. Joje stovykla-vo 600 skaučių ir vadovių. Bro-lijoje rikiavosi 400. Bendrija nebuvo gausi nuolatiniais sto-vyklautojais. Gražiai sutariantį dvidešimtuką labai papildino vi-durinis svečių savaitgalis, kai žmonių skaičius stovyklavietėje padvigubėjo. Centrinė vadija su viršininke L. Milukiene priekyje turėjo 26 pareigūnus, įvairių sričių tvar-kytojus, kaip dvasios vadovus, religinės programos vykdytojus ir kūrėjus, bendrų reikalų, fi-nansų, raštinės, spaudos, paro-dų, pašto, laužų vedimo, repre-zentacijos, pionerijos, tautoda-lės, krautuvės, apsaugos, prie-mimo ir įsikūrimo pareigūnus. Planingas ir tikslus suorganiza-vimas labai prisidėjo prie sklan-daus ir nuosirdaus visų skyrių bendradarbiavimo.

Informacinis leidinys

Prieš stovyklą vadovybė išlei-do 64 psl. leidinuką, kuriame informuojama anglų ir lietuvių kalbomis apie lietuviškąją skau-tiją, pailiustruojant teiginius nuotraukomis ir diagramomis. Atspausdinta Šeštosios Tautinės Stovyklos daina, parašyta Sta-sio Čižausko Australijoje dar prieš pradedant stovyklavimą Šeštosios TS vardu š. m. sausio mėn., kur stovyklavo šimtinė JAV ir Kanados lietuvių skau-tų-čių. Tas įvykis laikomas tau-tinės stovyklos pradžia. Leidi-nėlyje — pirmūno Petro Jurgė-lo sveikinimas, LSS tarybos pirm. L. Milukienės žodis, sto-vyklavimo kalendorius ir dienot-vėrkė, mintys, dainos, vadovų nuotraukos, žinios apie buvu-sias tautines stovyklas, jų dainos ir gale lapai autografams, kurių kiekvienas prisirinko, kiek įstengė. Įrašai rodo, kiek daug naujų draugų išgysta, kokie ry-šiai su senais draugais tebėra, kokie planai ateičiai, kokie lin-kėjimai vienu kitiems.

Ši stovykla buvo dar itin įdo-mi tuo, kad gabių ir darbščių va-dovų-vių dėka išsivystė religi-nės programos praktiškas pri-taikymas šimtams skautiško jau-nimo. Skautininkai — seselė Ig-nė Marijošūtė ir kun. A. Saulaitis, SJ, talkinami kitų dvasios vadovų bei skautų, kūrė, va-dovavo ir tos linkmės entuziaz-mu užkrėtė kitus. (Bus daugiau)

PARDUODAME LIETUVISKUS SŪRIUS, estišką duoną. Didelis mėsos gaminių pasirinkimas. SUPERIOR SAUSAGE CO. 1004 Dundas St. West, Toronto. Tel. 531-8422

Padėka

A+A

VINCUI BILEVIČIUI

mirus, mūsų nuosirdžiausia padėka: kun. dr. V. Skilan-džiūnui už Rožinį, šv. Mišias, raminančius žodžius ir palaidojimą; taip pat visiems, kurie malda, atsilankymu laidotuviuose, šv. Mišiomis, gėlėmis, užuojautomis spau-doje ir laiškais pagerbė mūsų mylimo Vyro, Tėvo ir Senelio atminimą.

Sofija Bilevičienė
Danutė Danienė
Birutė Vilčinskienė ir šeimos

A+A

JUOZUI PENKAUSKUI

mirus Lietuvoje,

gilią užuojautą reiškiamo dukrai GENOVAITEI TRINKIENEI ir jos šeimai —

Laima ir Justas
Kriauciūnai
Stoney Creek, Ont.

Sofija ir Stasys
Rakščiai
Fruitland, Ont.

A+A

MYLIMAM TĖVELIUI

mirus Lietuvoje,

nuosirdžią užuojautą reiškiu savo krikšto motinai GENOVAITEI TRINKIENEI —

Rūta Kriauciūnaitė

Stoney Creek, Ont.

MYLIMAI MAMYTEI

Lietuvoje mirus,

POVILĄ ir STASĮ RACIŪNUS bei jų šeimas nuosirdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

Anelė Birgelienė ir sūnus
E. P. Lukavičių šeima
A. K. Rašymų šeima

Mobawk

Furniture Ltd.

PILNAS

NAMŲ

APSTATYMAS

Nemokamas pristatymas
į namus.

KRAUTUVES:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANDFORTH Ave. — Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

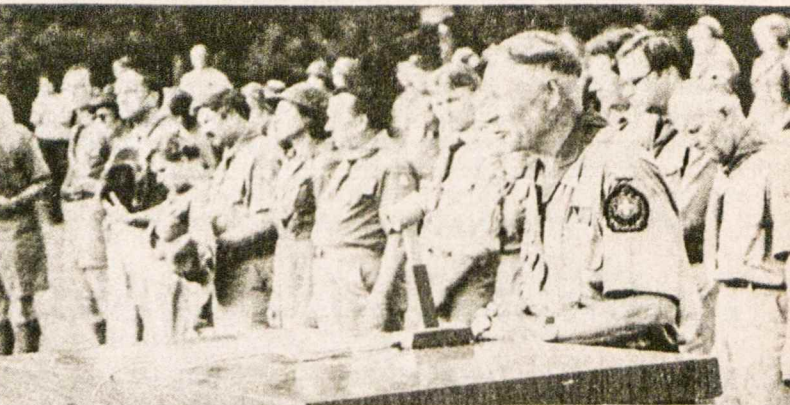
DOWNTOWN FLOWERS

(savininkai latviai)

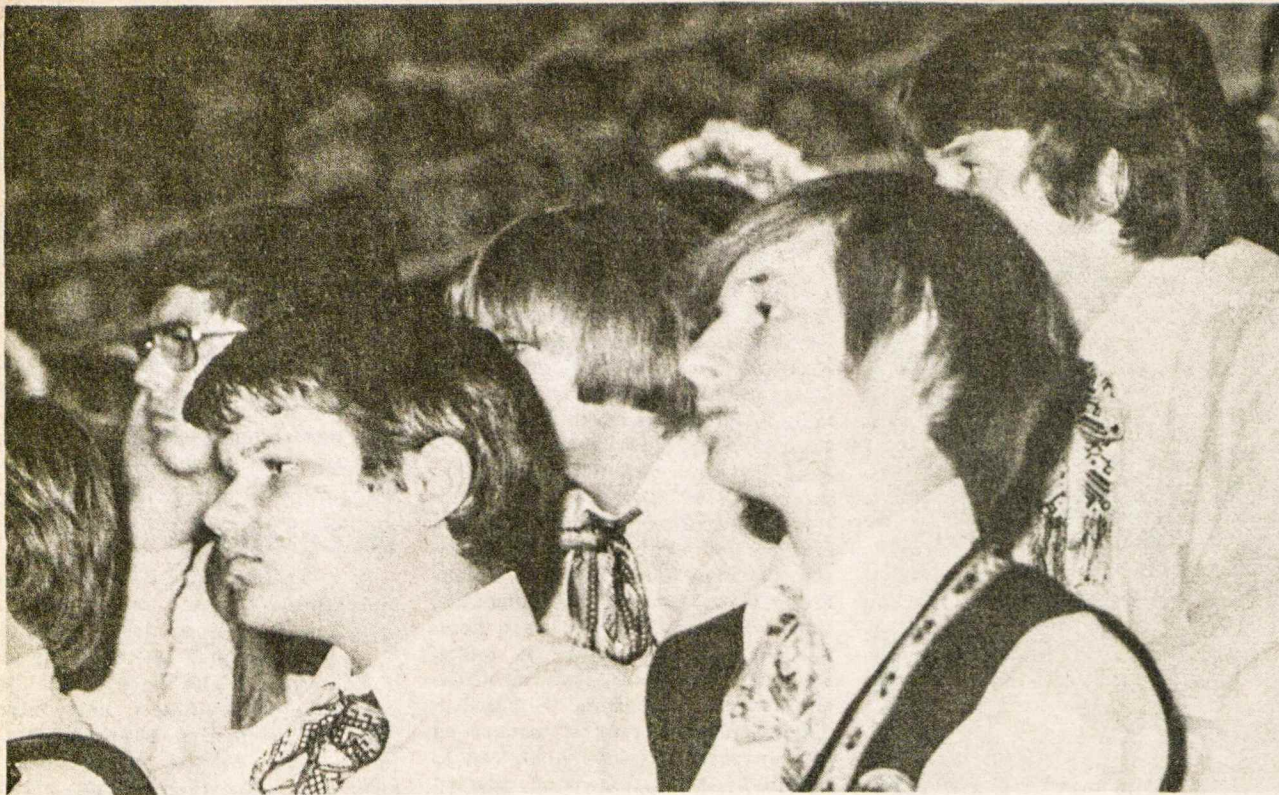
Gėlės įvairioms progoms. Pristatoma 2 kartus
į dieną į visas ligonines ir laidotuvių namus.
Savininkė DIANA WALTERS pataria ir su-tvarko gėles vestuvėms. Adresas:

St. Lawrence Market, Lower Level, South Bldg.
95 Front St. E., Toronto, Ont. M5E 1C2 Telefonas 862-7042

Šeštojoje lietuvių skautų tautinėje stovykloje Paxtone, Mass., JAV-se. Viršuje — kun. Stasys Kulbis, SJ, kalba malda stovyklos atidarymo iškilmėje; apačioje — dalis vadovų, stovyklavusių II Tautinėje Stovykloje A. Pane-mūnėje 1938 m.; iš kairės — Č. Senkevičius, L. Kalinauskas, A. Saulaitis, V. Senbergas

Nuotr. A. Kalinauskas

Jaunieji choristai penktojoje lietuvių dainų šventėje Toronte įdėmiai seka programą. Nuotr. A. Dudaravičius

ŽODŽIAI

Raidžių rinkėjo pastabos

VYTAUTAS ABROMAITIS

Kas negirdėjo pasakymo: esame savo laimės kalviai; vienas kitas eina dar toliau ir teigia, kad mes esame savo likimo kalviai. Kaip ten bebūtų, savo laisvą pasirinkimą tapau ir aš kalviu — iškalu žodžius į gryną metalą. Neskaitant jungtukų ir prielinksnių, per ilgą eilę metų nukaliau 26 milijonus žodžių. Mano rankų pirštais, per spaus-tuves, į pasaulį pasklido jie. Šalia tokių paprastųjų žodelių, kaip mama, geras, noriu, du, — kuriuos ištaria mažas vaikas, reikėjo sulipdyti ir sprindžio il-gumo egzistencializmą, trans-gresiją, neofuturizmą ir pan. žo-džius, kuriais žaidžia rimti ir gal kiek mažiau rimti mastytojai.

* * *

Vaikščiojau kadaise po did-miesčio senų knygų parduotuv-es. Lentynose išrikuotos bran-gios, rečiau užtinkamos ar pir-mos laidos garsųjų pasaulio ra-šytojų knygos, o pakampiai ir sandėliai užversti makulatūra: anų laikų pigūs romanai, imo-niu metraščiai ar katalogai, pra-žydėjusių autorių 20-tomiai raš-tai, žurnalai. Esu amatininkas — ne intelektualas. Mane do-mina labiau knygos išorė.

Sunku įsivaizduoti, kiek žo-džių sukrata tokiame milžiniš-kame sandėlyje — gal milijo-nai, o gal bilijonas. Ir kiekvie-nas žodis apmastytas, už jį bu-vo sumokėtas pinigais... Įsivaiz-duokime tuos veidus, kurie ne-migo naktimis, prie žvakės, žiba-linės lempos svarstė žodžius, dē-jo juos vieną prie kito, braukė, kaitaliojo skambesnius, kad pa-darytų geresnį įspūdį ne tik sa-vo artimiesiems, bet ir šimtams tūkstančių tų, kurie jo niekad nėra matę. Nevienas jų tikėjo, kad jo žodžiai išliks šimtme-čiams šalia Homero, Dantės, Goethės ir kitų genijų. Bet kar-tų kartos ateina, praeina ir si-joja... Kas šiandieną svarbu, ryt, po metų ar po šimto pasi-lieka žodžių griaučiai, kurių dvasia išlėkusi į dausas.

Stai eilė vienodai įrištų storų knygų: karvės oda gan gerai at-laikė šimtmetį (tik kampai ir nugarėlės aptrupėjo). Tai vie-nos JAV įstatymų rinkinys su teismų nuosprendžiais. Pripuo-lamai atvertas puslapis aprašo teismo eigą: McAllister vs Sta-te, Ponia McAllister kaltinama iškabinimu ant tos pačios vir-vės vyriškų ir moteriškų apati-nių drabužių praeviams mato-moje vietoje. Ponia McAllister nubasta pinigine bauda ir griežtu perspėjimu (jos pirmas nusikaltimas!). To reikalavo anų laikų moralė...

Prie durų, visai žemai, viena lentynos pusė skirta masinės apyvartos knygoms: maldakny-gės, psalmynai, giesmynai, Bib-lijos — nudėvėtos ir apynaujęs. Ar ne keista? Garsių filosofų retai kam suprantami žodžiai stovi gražiai išrikuoti, dažnai plunksnų šluotele nuvalomi, pačioje garbingiausioje vietoje. O svarbiausi pasaulyje žodžiai — 10 Dievo įsakymų — keletą žingsnių nuo makulatūros!

* * *

Per 20 metų spaus-tuvės dar-buotės esu surinkęs šimtus tūkstančių kartų Dievo vardą visuose linkniuose. Rašytojam, poetam tas vardas turbūt per-daug paprastas ir neduoda to skambesio, kuriuo norima su-žavėti skaitytoją. Reikia įmant-resnio, žaismingesnio — Ap-vaizda, Praamžius, Tvėrėjas, Pasaulio Valdovas, Karalių Ka-

ralius... Tai tik dalis. O kur dar Šventoji Dvasia, Jahvė, Aš Esu, Dievo Sūnus, Rūpintojė-lis ir t.t. Ir čia man dingteli mintis — per tą eilę metų nė karto neteko man paliesti ran-komis ir įkalti į metalą svar-biausių pasaulyje žodžių. Jei šiandieną aš nepasisavinu daik-to, kuris man nepriklauso, tai tik ne todėl, kad koks Solovjo-vas, Kirkegaardas, mūsų Macei-na ar Grauslys galbūt rašė šia tema; jei neužmašiau žmogaus (mintyse, deja, nevieną rašėlį esu pakoręs ant nudžiūvusios obels!), jei negeidžiu savo arti-mo moters, tai tikriausiai ne to-dėl, kad kuris Bažnyčios Tėvas perspėjo, bet todėl, kad man buvo jau iš mažens įkalta 10 Dievo įsakymų. Kiekvienas įsa-kymas — nuo pirmo iki 10-to aiškūs, lengvai suprantami. Zi-noma, sunkiau gal buvo man, dešimties metų vyrui, įsivaiz-duoti, kaip galima geisti savo artimo moters (manau, visiems aišku, kad dešimtmečiui mergi-na, perlipusi 20-tį, yra sena kaip pasaulis!). Tačiau, jei Die-vo taip įsakytą, negi ginčysies dėl techniško detalų...

* * *

— Gee-whiz, how I love this Cheddar cheese, but I hate Lie-derkranz... O Jesus, I love you with all my heart...

Mes, lietuviai, esame geresnė-je padėtyje. Mes sūrio nei my-lime (nors būtų ir Andrulis!), nei jo neapkenčiame — mes jį arba mėgstame, arba numetam šuniui po stalu. Bet išreikšti skir-tingus jausmus santykiuose tarp brangių artimųjų bei draugų ir tarp žmogaus ir Dievo ir mes pritrūkome atski-ro žodžio. Jei kas sakosi mylis Dievą kaip savo tėvą ar motiną, vyrą ar žmoną, kas mažų mažaisiai sa-ko neteisębę. Ir pats Jėzus Kris-tus pasakė, kad jam tokios mei-lės neužtenka (žr. atsakymą Įstatymo mokytojui). Žmonija turėjo surasti kitą, tobulesnį žo-dį, į kurį įeitų ir šios savokos: nusizėminimas prieš Ją didybę, pagarba, baimė, padėka už saulę, lietu ir žydinčius laukus. Jei mūsų kalbininkai bandytų ką nors panašaus sulipdyti, tik-riausiai gautų žodį, panašų į monolaurerhsulfosuccinate ar bent spordylolisthesis.

Ar negeriau tai pasilikti prie senoviško dievobaimingumo (vok. Gottesfurcht)? Plg. Vieš-

pats amžinai gailestingas tiems, kurie jo šventai bijo — bent jau tiksliau išreikštų mūsų jaus-mą. Gi mūsų pamokslininkų dažnai vartojami išsireikšimai... išmokti labiau mylėti,... turi-me mylėti, prižadame ateityje tave daugiau mylėti... nėra tikslūs. Mylėti, kaip ir kvėpuo-ti, negalime nei daugiau, nei mažiau. Arba mes kvėpuojame, arba — lavonai.

* * *

Kristaus mokslas. Čia tai jau prašauta gerokai pro šalį. Jė-zus Kristus neskelbė jokio mokslo, o davė tik pamokymus. Jei jis būtų skelbęs mokslą, bū-tų įsteigęs Jeruzalės universite-tą su teologijos fakultetu. Mes gi gerai žinome žmogaus norą pasirodyti gudresniu už kitą; atrodo, kažkur kažkas anų laikų pradžioje dalykus pradėjo vy-nioti į pakulas, kad jie nebūtų taip aiškūs. Na, ir turime šim-tus skirtingų Kristaus pamoky-mų aiškintojų su jų milijoni-niais pasekėjais. Ir vis vardan-to "mokslo"...

Kad būtų aiškiau, pasidary-kime sau diagramas. Viso pa-saulio žmoniją 2000 metų eigo-je paskirstau šitaip: 1% gen-i-jai; 7% baigė augštuosius moks-lus ir turį gerą bendrą išsilavi-nimą; 10% baigė specializuotą augštąjį mokslą, kuriems bend-ras išsilavinimas priskiriamas ex catedra (juos labai lengva at-skirti nuo pirmųjų ir antrųjų prie išgėrimo — po 4-5 stiklu-kų jie paprastai parodo savo "bendrą išsilavinimą"); 12% be-augštojo mokslo, bet šviesaus galvojimo juodo rankų darbo žmonės. Na, o likusią daugumą sudarome MES, laudius, prasti, paprasti žmonės (plg. "Laiškai Lietuviams), kurių išsilavinimas daugiau ar mažiau ribotas. Mūsų literatūra prasideda kasdie-ne sporto apžvalga, horoskopu, sapnininku, almanachu ir bai-giasi raudonąja Mao knygele, "Playboy" ir sugromuluota, su-virškinta, atrajota literatūra (Digest). Tad kas tvirtins, kad Kristus atėjo į šią ašarų pakal-nę skelbti mokslo mažai grupe-lei mokyti žmonių, palikdamas mus — daugumą nuošalyje?... Daugumą, kurie paėmė į rankas knygą su keletu šimtų transub-stanciacija ar persona media Trinitatis, lyg anas pasakų pie-menukas, sušunkame: "Vaje, žiūrėkite, karalius plikas!"

YONGE MEMORIALS LTD.
2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton),
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955
Meistrinės darbas, puikūs lietuviški projektai
ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ

Saugokime savo šaknis

AURELIJA BALASAITIENE

Sriaunioje bėgančio laiko upė-je, kaip tie nuo pakrantės me-džių vėjo nulaužti šapeliai, plau-kiame pasroviui, su kiekvienu laikrodžio dūžiu toldami nuo sa-vo jaunystės, nuo lopšio, paliki-dami laiko tėkmėje tik nežy-mius pėdsakus, kuriuos laiko bėgimas anksčiau ar vėliau už-pustys negailestingomis laiko dulkėmis. Istorijos apdovanoti nomadų likimu, kad ir įleidę šaknis svetingose padangėse per visas laisvojo pasaulio klimati-nes juostas, turėtume, kol dar nepervėlu, susirūpinti kiekvie-nas individualiai savo šeimų istorijų išlikimu ateinančioms kartoms.

Gyvai prisimindama savo še-mos bėgimo dienas 1944 m. ru-denį iš Lietuvos, aš visada lik-siu dėkinga savo motinai, kuri pirmoje eilėje į mano kuprinę krovė ne lašinius ir brangen-ybes, bet senas šeimos nuotrau-kas ir dokumentus. Dėlto po daugelio metų turiu nuotrau-kas, kuriose matau savo šeimos narius, taip gyvai primenančius maņasias šaknis. Nuotraukos yra tiek senos, kad jose man močiuotė dar yra jauna mergai-tė, mano tėvelis studento uni-forma, mano mamytė — ma-žytė ant savo motinos rankų...

Sukūrusi savo šeimą, aš in-tuitvyviai palaikiau tą tradiciją, rinkdama savo gyvenimo nuo-traukas būsimiems vaikams. Mamytės dokumentų tarpe su-radau net savo tėvo gimimo metrikas, nuosavybės dokumen-tus, mokslo diplomus ir aibę kitų dokumentų, iš kurių ryškė-ja mano šeimos praeitis. Mano vaikams suaugus ir pradėjus kurti šeimas, aš pastebėjau, kad vertingiausia dovana jiems tam-pa šeimos albumas su senomis nuotraukomis (daugumą jų te-ko perfotografuoti pas profesio-nalus fotografus), datomis, pavardėmis ir šeimės narių isto-rija.

Kai prieš keletą metų JAV pasklido nauja savųjų šaknų jieškojimo banga, sukelta kny-gos "Roots", kurioje vienas neg-ras analizuoja Amerikos negrų kilmę, didelė dalis amerikiečių pradėjo domėtis savo kilmės jieškojimu. Atgimė noras rasti savo tapatybę, kuri praturtina kiekvieną individą. Amerikos tautybių tirpymo katilė išnyko daugelio asmenų kilmės pėdsa-kai. Laikraščių skelbimuose da-bar užtinkami įvairūs pasiūly-mai kilmėi ar "šeimos medžiui" jieškoti.

Atrodo, kad tas susidomėji-mas palietė ir kaikiuriuos lietu-vių kilmės asmenis, kurie tik iš savo pavardės težino esą lietu-čiai. Viename gausiame lietu-vių pobūvyje Dainavos stovyk-loje prie maņęs prisiartinio sim-patingas vidutinio amžiaus žmo-gus. Iš kitų sužinojęs, kad aš esanti "prie spaudos", mane už-kalbino gerokai lauzytą lietu-vių kalba. Pagaliau pradėjome kalbėti angliškai. Pasirodo, jo motina, mirusi prieš daugelį metų, iš Lietuvos buvo emigra-vusi į Skotiją. Praradusi savo

jauną vyrą anglijų kasyklose, atvyko į Ameriką. Jam (sūnui) esant dar labai jaunam, vos pra-dėjusiam pradžios mokyklą, ji mirė. Užaugino arių šeimą, ta-čiau išlaikė lietuvišką jo pa-varde. Po daugelio metų jam pavyko Kalifornijoje susipažin-ti su naujosios kartos ateiviais lietuviais. Ten jis pramoko kiek lietuviškai kalbėti. Dabar jo didžiausias noras — sužino-ti savo šeimos istoriją... Prisi-mena tik Tauragės miesto var-dą...

Vasaros saulės spinduliai ne-gailestingai kepina mudviejų veidus. Jo akys rimtos. "Ponia, man atrodo, kad aš niekad ne-buvau gimęs... Ar jūs viską ži-note apie savo tėvus?", klausia jis mane, tarsi tikėdamasis nei-giamo atsakymo, lyg nuo to jam būtų lengviau. Deja, turėjau pasakyti tiesą.

"Aš turiu sūnų, — kalba jis toliau. — Jam patinka lietuviš-ka mūsų pavardė. Jis mane nuo-lat klausia, ar aš negalėčiau su-sitikti su lietuviais ir kaip nors daugiau sužinoti apie jo sene-lius. Skotijoje viskas liko be pėdsakų. Tas pat ir čia".

Savotiška beviltišku gaida suskamba žemame jo balse. Aš jam nieku negaliu padėti. Pie-vutėje jaunimas dainuoja "Ant kalno mūrai". "Graži daina. Gaila, kad nesuprantu", jis liūd-nai linkteli galva. Aš jam paaiš-kinu. "Mano sūnus turi gerą balsą", pusbalsiu sako jis pats sau.

Mūsų vyresniosios kartos eilės retėja. Vidurnioji karta, kurios atmintyje dar likę visi Lietuvos prisiminimai, turėtų rimtai su-sirūpinti savo šeimų istorijos perdavimu jaunesniajai kartai. Aš konkrečiai siūlau, kad kiek-vienas mūsų rastų laiko prisėsti ir parašyti savo šeimos isto-riją, jei imanoma, ir lietuviškai, ir angliškai. Nevisi galėjo išgel-bėti nuotraukas ir dokumentus, bet visi gali prisiminti savo šei-mos narius, jų vardus, gyvena-mas vietas, apytikrius gimimo ir mirties metus, užsiėmimus ir t.t. Trumpa ir nuosekli šeimos istorija turi būti padėta šalia tokių dokumentų, kaip testa-mentas ir santaupų knygutės.

Noriu pabrėžti, kad tokią šei-mos istoriją turi rašyti ne vien tie, kurie turi šeimas, bet ir vi-si pavieniai asmenys, nevedę, bevaikiai, kunigai, vienuoliai. Kiekvienas jų yra kieno nors gi-minaitis, kieno nors grandinės narelis. Nėra pasaulyje žmo-gaus, kurio buvimas kam nors, kada nors nebūtų svarbus. Šei-mą sudaro tiek fiziologinis, tiek dvasinis ryšys pačia pačiausia prasme. Ir to ryšio reikalingu-mas negali būti ignoruojamas tų, kuriems taip lengva pasi-mesti, dingti be pėdsakų, pa-sklidus po plačias pasaulio že-mes. Ateis diena, kai mūsų pali-kuonys bus mums dėkingi už tą dovana. Mes jiems paliksime šaknis, kurių nei infliacija, nei karai negalės išrauti. Nepaliki-me jų be šaknų, kad noman-diško gyvenimo srovėje kada nors ir jie netaptų beviltiškais savo tapatybės jieškotojais.

Meilės trikampis

AL GIMANTAS

Tokia intriguojanti antraštė gal geriau tiktų novelėi ar išti-siems romano puslapiams, ta-čiau ji neblogai išreiškia ir pa-grindinę šio rašinio temą, kuri vis ryškėja asmeninių ryšių su kraštu plotmėje.

Atrodo, padąžnėjusios mūsiš-kių kelionės sovietinamam Lie-tuvon iškelia gausėjančius ro-mantinius motyvus. Tame santy-kiavimo problemų komplekse ryškėja lyg ir savotiškai naujos, iki šiol gal ir nepastebėtos, sa-votiškos perspektyvos. Šiai padė-čiai aptarti ir tenka šauktis tos dėmesį traukiančios antraštės.

Pasirodo, jaunesnio amžiaus turistų tarpe, dėl įvairių ten su-sidėjusių aplinkybių, gimsta ne tik eilinės draugystės, bet ir įsi-mylėjimų atvejai. Kartais (nors ir rečiau) tam įsiliepsnoti užten-ka tų skurdžių penkių dienų, ta-čiau dažniau ir meilės pinkles patenka tie, kurie ten vieši kiek ilgiau (nuvykę ne su turistinė-mis, bet su lankytojų vizomis). Iš žinomų pavyzdžių spren-džiant, į Amūrą pinkles vieno-dai patenka abiejų lyčių jaunuoi-ai — tiek atvykusieji, tiek ir vietiniai.

Regis, bent iki šiol, pas mus dar niekur nebuvo plačiau gvil-denami tie atvejai, neatsnėję jo-kių ryškesnių politinių kompli-

KUN. STASYS MATUTIS, SDB, su dabartiniu Kolumbijos prezidentu AL-FONSO LOPEZ MICHELSENU, lankiusiu socialinį Don Bosco centrą 1976 m.

Kad daugiau tokių būtų!

Socialinį Don Bosco centrą Kolumbijoje aplankius

DR. P. TOTORAITIENE

Baranguillos miestas yra įsi-kūręs didžiosios Magdalenos upės žiotyse ir Atlanto pakraš-tyje. Čia kaip tiktai plačioji Mag-dalenos upė įteka į Atlantą prie Baranguillos. Tą didžiulę Mag-dalenos upės vandens jėgą teko ir man pajusti, kada mes, buvę DP, 1949 m. mažu Panamos valstybės laivuku, su didele bai-me perplaukę Atlantą, turėjome įplaukti į Baranguillos uostą! Tvirtas ir stambus laivo valruo-tojas, visas permirkęs prakaitu, su didžiausia jėga vos išlaikė laivo vairą, nes jį Magdalenos upės žiotyse vanduo nešė ir su-po kaip kokį šipuliuką. Atlanto vanduo tai iš vienos, tai iš ki-to šono perpildavo savo sūrų van-denį per laivo denį. Iš pradžią keleiviai laikėsi stipriai įsikibę į laivo šonus, bet gavo įsakymą lipti žemyn, kad vanduo nenu-plautų į jūrą. Dar ir šiandien prisimenu tą laivo girgždėjimą, supimą ir baisų vandens šniokš-timą. Įplaukus į .Magdalenos upę, laivas aprimo ir pamažu ar-tinomės į Baranguillos uostą, su baimė stebėdami Magdalenos upės šonuose, smėlyje, ramiai saulutėje gulinčius didžiulius krokodilus.

Visai netikėtai atsidūrus Ba-ranguillos mieste, kuris, skren-dant lėktuvu, yra visai netoli Medellino miesto, aišku, pirmoj vietoj reikia aplankyti savus tau-tiečius — kun. Matutį ir kun. Dubinską, saleziečius, jų darbo ir gyvenimo vietoves — San Roque parapiją, kurios klebonu yra kun. Matutis, ir taip pat gar-sųjį kun. Matučio įkurtą socia-linį centrą. Visada yra malonu sutikti savus tautiečius, nesvarbu kur jie bebūtų, bet ypatinga ma-lonumą jauti sutikęs senus, ge-rus pažįstamus, nematytus jau beveik 30 metų...

Kun. Matutis atrodo mažai pa-

sikeitęs, visada malonus, besi-šypsas. Jis visus lietuvius priima ir išlydi, visus vaišina iš visos širdies. Jo vaišių, kas vieną kar-tą jau buvo pas jį užsukęs, tas greitai nepamirš. Jiedu su kun. Dubinsku visus vežioja, aprodo ne tik savas saleziečių patalpas ir patį miestą, bet ir paveža į netoli Baranguillos jų įsigytą prie Puerto Colombios ūkėlį ir kitas įžymybes.

Vieną dieną visą priešpietę skiriam kun. Matučio įkurtam Don Bosco centrui aplankyti. Vaziuojame plačiomis, gražio-mis Baranguillos miesto gatvė-mis, augštomis palmėmis apso-dintomis. Kur tik pasižiūrį, mo-dernūs daugiaauščiai namai. Artėjant prie Don Bosco centro, gatvės taip pat gražios, plačios, gerai naktimis apšviestos, bet jau namai daugiausia vieno ar dviejų aukštų. Privažiuojame prie Centro. Saligatviai platus, priekis Centro apsidantis gra-ziai žaliuojančiais medžiais. Pats įvažiavimas į Centrą platus ir pa-godus. Priekyje — didžiulis, mo-derniškas teatro pastatas, vie-nam Centro šone trijų aukštų gimnazija ir pradžios mokykla, su amatų mokykla, kitame kavinė, profesorių ir paties Cen-tro tarnautojų dviaugštis gyve-namas namas. Visi pastatai ap-sodinti medžiais, visur švaru ir tvarkinga. Aiškiai matyti kas tvarko ir išlaiko šį Centrą. Iš vi-sų pusių, ką tik sutinkam, visi mus su džiaugsmu sveikina. Aš tyliau ir viską stebiu, bet kun. Matutis, šios vietovės šeiminin-kas, visiems maloniai atsakinėja, kaiko paklausia, kaikam kokį linksmą nuoširdų žodį pasako.

Visu kuo likau nustebinta ir sužavėta. Dabar suprantu, kodėl prezidentas Pastrana, vieno Ba-ranguillos miesto vizito metu, aplankęs šį Centrą, pasakė: "O, kaip gera būtų, kad Kolumbija daug tokių kunigų Matučių tu-rėtų". Tas gražus, nors ir daug rūpesčių ir nemigo naktų atė-męs, kun. Matučio rūpesčių įkurtas Centras neturtingiems Baranguillos miesto kvartalo žmonėms išliks k a i p didelė jo dovana dar ilgus metus. Visų bus prisiminta, kad čia vienas iš lietuvių kunigų saleziečių, at-vykęs iš tolimos, jiems nežino-mos Lietuvos, nesėdėjo, bet dir-ba, planavo ir rūpinosi dar var-gingesniais už save, kad page-rintų jų pačių gyvenimą ir ap-rūpintų jų vaikus mokslu.

Turner & Porter laidotuvių namai 436 Roncesvalles Ave, Toronto 3, Ont. Tel. 533-7954

FREE CHAPEL 2140 Hurontario St., 279-7648

RONCESVALLES CHAPEL 436 Roncesvalles Ave. 533-7954

VICTORIA CHAPEL 2337 Bloor St. W. 747-3153

DVI NAUJOS J. BURKAUS KNYGOS
"DU DVASINIŲ BŪTYBIŲ PASAULIAI", 444 psl., JAV \$8.50,
ir "KONNERSREUTH TERESĖ" (Neumanaitė), \$5.00. Užsa-kyti: "Sūduva", 809 Ramble St., Hot Springs, AR 71901, USA

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

ISLINDO YLA IS MAISO
 „Valstiečių Laikraščio“ 98 nr. religinėmis temomis prašeko St. Mockuvienė, propaguodama tariamą religijos laisvę. Ji cituoja „Tikintčiojo“ slaptyvardžiu pasirašytą laišką apie įvykius vienoje Vilniaus ligoninėje:
 „... Ilgai sirgo mano sena motina. Vien Vilniuje pragulėjo apie du mėnesius. Negaliu sakyti, daktarai darė viską, ką galėjo, bet ant galo pasirodė visas ju „tarybinis humanizmas“. Kai motina mane paprašė pašaukti kuniga, aš paklausiau palatos gydytoją, kaip šita dalyka organizuoti. Tada ji atsakė:
 — Pas mus negalima. Jeigu norite, pasimkite motiną į namus...
 — Betgi jūs pažeidiate tikintčių jausmus, — paaiškinau jai.
 O ji paaiškino, kad palatoje yra silpnų ligonių ir netikintčių. Tai kodėl ji turinti gabenti juos iš palatos, pažeisti jų jausmus? O, be to, jai, kaip gydytojai, esa, svarbiausia žmogaus sveikata, ir ji privalanti laikytis ligoninės režimo.
 — Buvau ne tik sukrėstas šitokia žiaurumo, bet ir pasimetęs, — toliau rašo „Tikintis“, — nes paskutinių patepimų suteikęs dvasiškis man turėjo duoti pažymą, be kurios neleidžiama mirusiojo nešti į bažnyčią, laidoti su religinėmis apeigomis. Daug privargau, kol per pažįstamus gavau iš vieno kunigo tokį raštelį. Niekas nesuskačiuos, kiek per tai turėjau rūpestių ir išlaidų“.

St. Mockuvienė teigia, kad laiško autorius „negražiais žodžiais koneveikė“ tos ligoninės personalą ir kad bandė apgauti Dievą su iš kunigo gauta neteisėta pažyma. Ji, žinoma, nutyli antrąjį medalio pusę — kunigas, kurio šaukėsi mirštantį senutę motiną, ligoninės palaton nebuvo įsileistas ir pažymos, užtikrinančios religinės laidotuvių apeigas, negalėjo išrašyti. Pasilymas mirštantčią senutę vežtis namo, jeigu ji nori kunigo, iš tikrųjų nedaro garbės „tarybiniam humanizmui“, kuris rūpinasi tik netikintčių jausmais. St. Mockuvienės atskleistas epizodas, per neapsižūrėjimą praleistas cenzoriaus, oficialioje kompartijos spaudoje patvirtina tai, ką rašo pogrindinė „Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika“.

PREKYBA DEGTINE

Bronius Čekanauskas, apsilankęs Panevėžyje, „Tiesos“ 171 nr. paskelbė reportažą apie neteisėtą prekybą degtine „Butelis su vidurnakčio antkainiu“. Pasirodo, šiame mieste prie Nevėžio degtinės gali įsigyti net ir tada, kai jau uždarytos visos parduotuvės. Jų dienos metu nusiperka savo smuiklams ir paskui už augštesnę kainą pardavinėja „diedukai“ ir „bobutės“. Kaikur tokią prekybą pavyko susekti milicininkams ir ją sustabdyti telmo dėka. B. Čekanauskas betgi teigia: „Pritrūkęs svaigalų, bet turintis pinigų pilielės vėl vakarą degtinės nusipirks iš restorano durininko ar sargo, slapta adresu pasakys visaižinantys taksistai, geranoriškai atvers duris ar langelį bobutės... Žinoma, visi jie prekę parduoda su antkainiu. Siems „geradariams“ būtina paskelbti negailestingą kovą. Tik suteiktomis visuomenės bei milicijos pastangomis pavyks išsklaidyti privačių smuklių tvaiką“. B. Čekanauskas pasakoja tragikomišką įvykį, kai vieną kartą girti pirkėjai sumaišė langus: „Beldė, beldė kaimynams, o kadangi lango niekas neatvėrė, tai emė geležinių strypų duris lauzti. Tame bute senukas su senute vienudu gyvena. Išsigando žmonės duris lauziančių plėšikų, dviejų butelių degtinės reikalaujančių, grasinančių, bet senuko nepėsčio būta: atsikvošėję čiupo kirvį ir vienam kirvapekte vožtelėjo...“

GRĮVANTIS PILIAKALNIS

Geologinės ekspedicijos vyr. geologas Valentinas Baltrūnas su matematikos ir kibernetikos instituto grupės vadovu Vidmantu Kučiu „Tiesos“ 180 nr. rašo apie Vėrnės upės vingius Prienų rajone: „Dar ne visur pripažįstama apsauginė zona abipus upės; kai kur dirbamos žemės priartėja prie pat vandens. Akį rėžia nuo kelių kurių pakrantės sodybu tiesiog į Vėrnę virstantys šiukšlynai. Susirūpinimą kelia ir Pavėrninių

piliakalnio likimas. Tai valstybės saugomas archeologinis paminklas, kurio papiliję rasta lygių bei grublėtų paviršiumi lipydys keramikos. Kol kas jis mažai tyrinėtas, nors jau praėjusiam šimtmetyje buvo žymimas archeologiniuose žemėlapiuose. Per pastaruosius kelis dešimtmečius tai pavasarinės Vėrnės paskalaus, tai lietaus vandens pagrauztas, tai žmogaus kojos paspirtas griuvo šiaurinis piliakalnio šlaitas. Piliakalnio viršūnės aikštelė su storu kultūrinio sluoksniu sumažėjo 2-3 kvadratiniais metrais. Ne kažin kiek jos ir teliko — tik 10-12 kvadratinio metru. Griūvančiam piliakalnio šlaite išryškėjo griovos užuomazga, kuri gali būti intensyvios erozijos pradžia. Galima dar pralūti, kad prieš penketą metų gražiai atrodė laiptai į piliakalnio viršūnę virto lentgalių krūva. Šiai Vėrnės žemupio puosmenai būtina skubi pagalba...“

JEI VOS BE LAPŲ

Pensininkas agr. Povilas Tamulionis, gyvenantis Raseinių rajone, atkreipia „Tiesos“ redakcijos dėmesį į kažkokių kenkėjų kasmet vis labiau graužiamus jėvų lapus Dubysos šlaituose. „Tiesa“ ir ši klausimą pakvietė atsakyti biologijos mokslų kandidatą Vytautą Jonaitį. Pastarojo duomenimis, Lietuvoje nuo 1976 m. masiškai plinta voratinklė kandis, kurios vikšrai minta jėvų lapais. Daugiausia žalos padaro ma jėvoms, augančioms šlaituose, pamikšės, pakrūmės, miško aikštelėse. Vortatinklės kandies vikšrai, žiemą praleidę po patelių padarytais skydeliais, pavasarį pradeda pinti voratinklines gūžtas ant jėvų šakelių. Nuėdę lapus vienoje gužtoje, jie persikelia į kita. Tiesioginės žalos kitiems augalams ši kandis nepadaro. V. Jonaitis nurodo pesticidus, kuriais gali būti purškiamos jėvos. Kadangi jie yra pavojingi žmogui bei kitiems gyvūnams, jėvų apsaugą turi tvarkyti augalų specialistai.

TREČIASIS TOMAS

Lietuvos knygynuose jau parduvinėjamas trečiasis „Lietuviškosios tarybinės enciklopedijos“ tomas, atspausdintas daugiaspalviu ofsetu K. Poželos spaustuvių Kaune. Leidinys turi 160 pslaudų lankų, išleistas 75.000 egz. tiražu. Pradedamas straipsniu „Demokratinis pasitarimas“, baigiamas rašiniu „Garibaldžio brigados“. Baigiaminiuose puslapiuose pateikiamos sulietuvinų vargų originalo formos. Trečiajame tome yra apie 1.000 iliustracijų ir apie 6.700 straipsnių, kuriuos paruosė 890 autorių, naudodamiesi 468 specialistų patarimais. K. Poželos spaustuvių dabar pradedamas spausdinti IV tomas, skaitytuos pasiekiantis šių metų pabaigoje, renkamais V tomas.

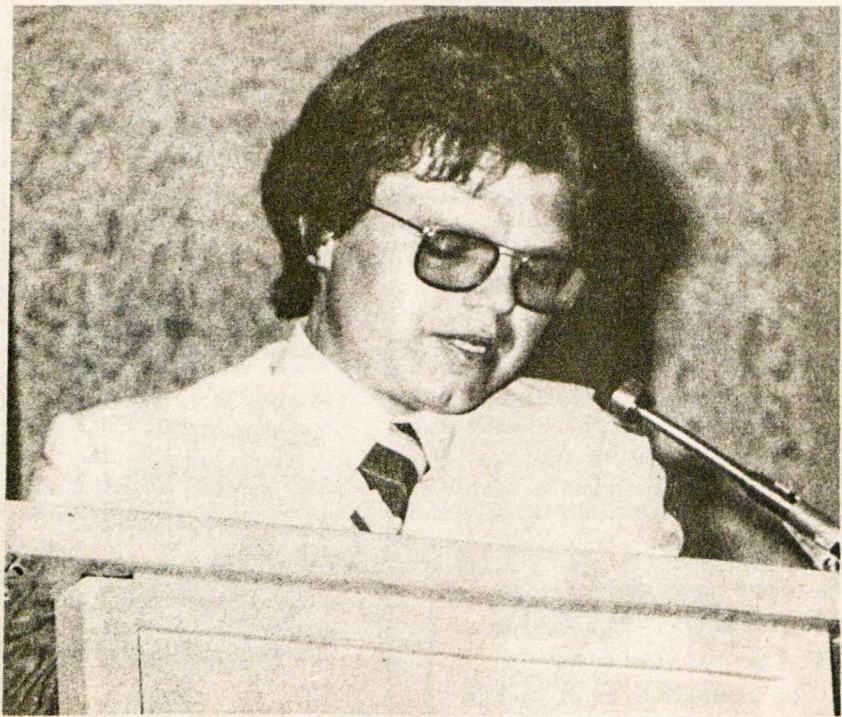
GELIŲ PUOKSTĖS

Sodininkystės draugijos Panevėžio miesto tarybos gelininkų skyrius surengė vasaros žiedų parodą, kurioje dalyvavo 89 gelininkai mėgėjai su 101 puokšte. Pedagogas dail. Vitoldas Kovalevskis parodai pateikė net 55 rūšių rožių. Pirmąją premiją už puokštę laimėjo Jieva Tulinienė, dvitąrašis — Stasė Butkevičienė ir Bronė Zavadskienė. Prie Panevėžio dramos teatro šią vasarą buvo atidaryta dviejų augstų gelijų paroduotė „Rita“, suprojektuota jaunuo architektu Mindaugu Steponavičiumi. Ji yra antroji gelijų paroduotė Panevėžio mieste.

PLAUKIMO BASEINAS

Didžiausias uždaras plaukimo baseinas Vilniuje statomas Lazdynuose, Erfurto gatvėje. Projektą, priimtą šiai vietai, paruošė Lietuvos architektai ir inžinieriai. Iš tikrųjų tai bus trys baseinai: didysis — 50x21 m, mokomasis — 16,9x24 m ir vaikų — 10x4 m su bokštais ir tramplinais šuolininkams į vandens. Pastatas taipgi turės sporto salę, lietuvišką pirtį, daug pagalbinių pastatų, tribūnas, kuriose tilps 650 žiūrovų. Spaudoje nusiskundžiama, kad statybos darbų nuotatavimo planas per pirmuosius du šiu metų ketvirčius tebuvo įvykdytas 46,3%, nors statybininkai yra įsipareigoję savo darbą užbaigti iki 1978 m. pabaigos.

V. Kst.

Dr. ARAS BALSYS, Kanados Lietuvių Bendruomenės Edmontono apylinkės pirmininkas, kalba Motinos Dienos minėjime. Nuotr. A. D.

Penktojoje lietuvių dainų šventėje Toronte — choristės susipažįsta su dainų šventės leidiniu

A. Dudaravičius

UNION PIER, MICH.

„GINTARO“ VASARVIETĖ. Dalį savo atostogų teko šiemet praleisti pas mielus vilniečius Juozą ir Sofiją Cibus jų vasarvietėje Union Pier, Mich. Namas, paskendęs įvairių medžių pavėsyje, po užesio ir triukšmo Steel Co. fabrike Hamiltone teikė ramybę, poilsį, ramų miegą, kurių rytais nutraukdavo tik paukščių čiulbėjimas.

Puikios apylinkės ir gražus Mičigano ežeras viliodavo šeimą į gamtą, tad po pusryčių skubiai sukdavome į ežero pakrantes, kur pasijusdavome esa Nidos kopose. Ypatinai pagėmėome prie „Gintaro“ vasarvietės esančią ežero pakrantę ir jos puikų paplūdimį. Čia girdima buvo daugiausia lietuvių kalba, atostogavo daugiausia lietuviai.

Apie „Gintara“ bei jo savininkus Algirdą ir Viktoriją Karaičius skaičiau spaudoje, nes labai dažnai čia vyksta įvairių organizacijų suvažiavimai. Žinojau, kad „Gintare“ yra ir lietuviška spauda, kurios buvau nematęs keletą dienų. Tad ir užlipęs laiptais iš paplūdimio į didelį kiemą, pasukau į raštinės pusę. Dideliame salone buvo stalas su lietuviškais laikraščiais ir žurnalais. Bet jau nebuvau užsiregistravęs vasarvietėje, tad ir teisės į spaudą neturėjau. Išgirdau minint p. Karaičio pavardę, tad ir prisistaciau šios vasarvietės šeimininkui, prašydamas nors kelių laikraščių. Gavęs sutikimą ir „permetęs“ alkanom akim „Drauga“, „Naujienas“ ir „Laisvąją

London, Ontario

VIENTELIS ŠIAIS METAIS! Spaudos balius, atrodo, bus vienintelis tokio masto renginys šiais metais Londone. Bus labai geras orkestras, žavi programa, plaukiantis iš jaunų širdžių, atspalvinta dinamika, tikrai jaunatvišku šokių. Jauki ir nuotaikinga atmosfera! Balius įvyks svečiams pasikviesti patogu Padėkos savaitgalį, spalio 7, šeštadienį, Connally Building, Plumbers Hall, 523 First St. iš Dundas St. E. (po bloką į rytus ir į šiaurę nuo lietuvių šventovės). Jei dėl pašto blogos tarybos ar ir visiškai sutrikimo negausite iš mūsų jokios žinios, ir tuo atveju drąsiai galite vykti į paminėtą salę, nes balius turai įvyks. Visi iš arti ir toli yra nuširdžiai kviečiami jame dalyvauti.

Rengėjai

Ottawa, Ontario

SOLISTO RICARDO DAUNORO koncertas įvyks rugsėjo 10, sekmadienį, 3 v.p., Carlton universitete, LOEB Building, salėje 900 A. Tai bus pirmasis R. Daunoro pasirodymas jo S. Amerikos koncertinėje kelionėje. Koncertą globoja PLJS, KL B-nės Otavos apylinkės valdyba ir visus Otavos bei kaimyninių apylinkių tautiečius maloniai kviečia dalyvauti. A. v.

Lietuva“ (deja, neradau „T2“ nei „NL“ iš Kanados!), pradėjau trumpą pasikalbėjimą su „Gintaro“ savininku. Pasirodo, A. Karaitis, prieš 18 metų nupirkęs Studebakerio viceprezidento vilą — pagrindinį šiuo metu vasarvietės pastatą, padarė daug pakertimų, pristatė mažesnius vasarnamių ir pradėjo labai sėkmingai šį verslą, kuris trunka tik 3 mėnesius.

Kas „Gintare“ vasaroja? Daugumą svečių sudaro lietuviai (iš viso vasarvietėje telpa 100 asmenų), kurių vieni atvažiuoja visam sezonui, kiti tik savaitėi. Kambarys su maistu savaitėi kainuoja \$110, o vasarnamio (jame galima gamintis maistą) kaina yra nuo \$90 iki \$185 savaitėi. Sekmadieniais „Gintaro“ kieme laikomos šv. Mišios kunigų iš Čikagos. Į pamaldas atvirame lauke susirenka ne tik „Gintaro“ svečiai, bet visi Union Pier lietuviai, kurių suskaičiavau beveik 200. Be vargonų (ir be gitarų!) giedama „Pulkim ant kelių“, „Jėzau pas mane ateiki“ ir „Marija, Marija“. Šios Mišios atvirame lauke nukėlė mane mintimis į skautiškas dienas ir stovyklas prie gražių Vilniaus krasto ežerų...

Patarčiau Toronto, Hamiltono ir kt. Kanados vietovių lietuviams, neturintiems kur praleisti vasaros atostogų, ateinančioms metams jau dabar užsiregistruoti, kreipiantis šiuo adresu: „Gintaras“, 15890 Lake Shore Rd., Union Pier, Michigan 49129, USA. Čia tikrai rasite mūsų Palangos nuotaiką.

K. Baronas

Sudbury, Ontario

LIETUVISKOS VESTUVĖS. Prie turtingai išpuošto gyvomis gėlėmis altoriaus Gediminas Antanas Remeikis ir Magdalena Stepšytė sumainė aukso žiedus. Religines apeigas atliko kun. A. Sabas. Vargonais grojo ir giedojų jaunųjų sesutė Danguolė su savo draugėmis iš garsiojo „Marian Singers“ choro. Prie altoriaus jaunuosius palydėjo daug brolių, pamergių ir jaunosios tėvai. Tuoj po Mišių jaunieji padėjo po Marijos kojomis gražių gelių puokštę, melsdamai palaimos savo gyvenimui. Abudu lankė šeštadienį lietuvių mokyklą ir aktyviai reikiškais Sudburio lietuvių gyvenime. Jaunąjį šį pavasarį baigė labai gerais pažymiais Sudburio ketverių metų universiteto kursą kaip medicinos seselė, o Gediminas dirba Sudburio regijono policijoje.

Vestuvių puota buvo suomių salėje. Kadangi jaunoji priklausė Sudburio šaulių Maironio kuopai, tai prie įėjimo į salę, kur jaunieji buvo sutikti pagal lietuviškas tradicijas su duona ir druska, šauliai improvizavo jiems iš lietuviškų juostų garbės vartus. Prie turtingai ir skoningai paruoštų stalų vaishinos daugiau kaip šimtas žmonių. J. Labuckienė, vyriausia šeimininkė, viską skaniai lyvauti. A. v.

(Nukelta į 9-tą psl.)

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas

830 Main Street E., tel. 544-7125 L8M 1L6

“TALKA”

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalio šeštadieniais uždaryta. Nemokama gynybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Kapitalas — virš \$10,000,000.

MOKAME UŽ:
 depozitus (P.C.A.) 6%
 sontoaus 7½%
 term. depozitus 1 m. 8¼%
 term. depozitus 3 m. 9¼%
 pensijų fondus 9%

IMAAME UŽ:
 asmenines paskolas 10%
 nekiln. turto pask. 9¾%

PIGIOS ATOSTOGOS

• Bilietai, rezervacijos, kainos į Lietuvą ir visas kitas šalis • Grupiniai skrydžiai bei ekskursijos • Kelionės laivais ir autobusais • Jau per 50 metų patarnaujame Hamiltono ir apylinkės keleiviams

1922 — 55 metai — 1977

• Greitas, mandagus, žinoviškas patarnavimas • Visais keliuonų reikalais kreipkitės į

Floridoje, Meksikoje, Havajuose, Barbadoje, Ispanijoje, Karibuose, Pietų Amerikoje

TRAVEL SERVICE 58 JAMES ST. N. HAMILTON 525-8686

AMERICAN EXPRESS Travel Service REPRESENTATIVE

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

LIETUVIŲ FRONTO BICIULIŲ 22-ji poilsio ir studijų stovykla įvyko rugpjūčio 6-13 d.d. Dainavoje. Paskaita apie rezistentą Juozą Brazaitytį skaitė žurnalo „I Laisvę“ red. J. Kojelis, apie rezistenciją vokiečių okupacijoje — dr. A. Damušis, išryškindamas keturis Gestapo archyvuose rastus dokumentus. Apie okupuota Lietuvą bei jos problemas kalbėjo buvusi kaunietė Vanda Stašaitienė, į JAV atvykusi pernai rudenį. Išvykimo vizą ji gavo po didelį vargą, kai mirė jos vyras ir kai Lietuvoje nutarė pasilikti studentų amžiaus jos sūnus Arūnas ir Gintaras. Lietuviu tauta dar nėra nulenkus galvos prieš savo okupantus. Bene didžiausią žalą jai daro kompartijos įsakymus vykdančios mokytojai. Išvežimų nėra, išskyrus paskirus atvejus. Pranešimą „Simas Kudirka Amerikos keliuos“ padarė su juo stovyklon atvykusi nuolatinė jo talkininkė Rima Mironienė, plačiau paliesdama televizijos filmo ir neseniai išleisto knygos reikalus.

DAINAVOS stovyklavietės karnas Ipepos 29 d. papuošė šeštasis kryžius, pastatytas kun. Viktoro Dabušio šeimos atminimui, suprojektuotas ir pagamintas šį kalną prižiūrinčio Viktoro Veselkos. Tradicinė metinė Dainavos stovyklavietės jaunimo šventė įvyko liepos 30 d. Dalyvių susilaukta ne tik iš apylinkių, bet ir tolimesnių vietovių. Mišias už Dainavos rėmėjus bei jos darbuotojus atnašavo kun. A. Saulaitis, SJ. Meninę programą atliko Dainavoje tada stovyklavę jaunučiai ateitininkai.

ANTRASIS ETNINIS BALTIECIŲ FESTIVALIS įvyks rugsėjo 23 d. Niujorke, Garden State Arts Center patalpose. Programoje estams atstovaus jų tenoras Heinz Riivad, pianistai Katrin ir Erik Veski, mergaitės gimnastės, latviamis — jų choras „Kolibri“ iš Bostono, lietuviams — Niujorko vyrų choras „Perkūnas“, lietuvių moterų kvartetą „Vilija“, Filadelfijos tautinių šokių grupė „Ausrinė“, šokėjų grupės „Liepsna“ iš New Jersey ir „Tryptinis“ iš Niujorko.

Argentina

LIETUVIŲ KALBOS KURSAMS Buenos Aires Aušros Vartų parapilijoje vadovavo klevelandietis prof. dr. Danguolė Tamulionytė, PLB valdybos atsiusta iš JAV. Ji susilaukė 20 kursantų, kurių dalis dabar taps lietuvių kalbos mokytojas Argentinos lietuvių kolonijose. Prieš atvykdamą į Buenos Aires, prof. dr. D. Tamulionytė kursų pagalba ruošė būsimuosius mokytojus Urugvajaus Montevideo lietuvių kolonijai. Argentinos lietuvių džiaugiasi viešnia iš JAV, kuri, nors gimusi Austrijoje, mokslus ėjusi JAV, Kanadoje ir Prancūzijoje, liko pavyzdinga lietuvių, savo atostogas aukojančia P. Amerikos lietuviais.

Brazilija

TREČIOJOJE IMIGRANTŲ OLIMPIADOJE Sao Paulo mieste dalyvavo net 37 tautinių grupės, parade žygiavusios pagal portugaliską abėcėlę su savo tautinėmis vėliavomis. Olimpiados atidarymo koncerte dalyvavo Lietuvių Katalikų Bendruomenės choras ir tautinių šokių grupė „Nemunas“, uždarymo koncerte — neseniai įsteigtas „Volungės“ choras, vadovaujamas Kristinos Valavičiūtės, ir „Rūtėlės“ ansamblis su vienu tautiniu šoku. Abu koncertai įvyko sporto stadione, naudojant nelabai gerą garsiaikalbiu sistemą. I olimpiados karalaitės rinkimus buvo įjungtos ir trys lietuviškos. Karalaitės karūna teko italų kolonijoms gražuolei, o princesėms buvo išrinktos P. Korėjos, Libano, Armėnijos ir Čilės atstovės. Olimpiadą papildė imigrantų paroda, kurioje gražų savo skyrių turėjo ir lietuviai.

Urugvajus

LIETUVIŲ KALBOS KURSUS Montevideo lietuviams Urugvajaus Lietuvių Kultūros Draugijos raštine pravedė prof. dr. Danguolė Tamulionytė, viešnia iš JAV. Juos lankė nemazas skaičius lietuvių kalba mokančių ir net jos nemokančių tautiečių. Parapijos „Ziniu“ biuletenyje nusiskundžiama, kad daliai kursantų pritrūko kantrybės — jie nutraukė kursų lankymą, bet likusieji nuširdžiai džiaugiasi pasiektais laimėjimais. „Ziniu“ biuletenis paskelbė prof. dr. D. Tamulionytės atsisveikinimo žodį Montevideo lietuviams. Padėkojusi globėjams, ji rašo: „Jeigu jaunimas ir toliau mokysis lietuvių kalbos, atliks pamokas, šoks tautinius šokus, domėsies Lietuvos praeitimi ir jos ateitimi, tai čia visada bus gera lietuvių kolonija. Mieli tėvai! Kad jaunimas nepamirštų lietuvių kalbos, pabandykite savo šeimoje nors vieną dieną kalbėti vien tik lietuviškai. Bet kuri gimtoji ar svetimai kalba yra brangus turtas, kurio niekas negali iš jūsų atimti. Bet tą kalbą — turta — reikia saugoti, neatiduoti ir neprarasti. Lietuviai yra visame pasaulyje. Tik malonėsite su jais pasikalbėti, ir jūs visada būsite gražiai priimti, kur bebūtumėte. Mokedami lietuvių kalbą, jūs nedingsite kiito krašto minioje, bet išsiskirsite kaip individai, kurie praturtina Urugvajaus kraštą...“

Ignas Girdzevičius

NAUJON URUGVAJAUS LIETUVIŲ Kultūros Draugijos valdybon išrinkti: pirm. S. Goda, vicepirm. A. G. Sleivys, sekretoriai — R. Bocianskaitė ir E. Fabianovich, išdėninkai — D. Acosta, R. Liesninkas ir narys M. R. Mačanskas; revizijos komisijon — R. Mačanskas, A. Gudynas ir P. Stanevičius. Rugpjūčio 6 d. naujoji valdyba, perimdama pareigas, surengė specialius pietus senosios valdybos nariams. Šia proga specialaus pagerbimo susilaukė ilgmetis draugijos rūmų administratorius Feliksas Grigas.

N. Zelandija

A. a. ALBERTAS ŠIUPIYS, gimęs Mažeikiuose 1921 m., mirė š. m. birželio 5 d. Dunedino mieste. Velionis N. Zelandijon buvo atvykęs 1949 m. iš Vokietijos. Dirbo vienoje didelėje valstybinėje ligoninėje ir netgi buvo paskirtas ortopedinio skyriaus vedėju. Su žmona Maryte įsigijo „Hazelkood“ restoraną, lietuviškais patiekalais pagarsėjęs visoje N. Zelandijoje. Velionies liūdi žmona Marytė ir dukra Jonė.

Australija

VIKTORIJOS POLITIKŲ BALIJUE, kurio organizatoriu eilėse buvo ir Balys Stankūnavičius, gražiai pasirodė Melburno tautinių šokių grupė „Klumpakojis“ su vadove A. Morčūniene. Atskirus pasirodymus taipgi turėjo graikų, estų, skotų ir serbų grupės. Balijue dalyvavo Viktorijos premjeras R. J. Hameris su savo ministrais, federacines vyriausybės užsienio reikalų min. A. Peacockas bei keli jo kolegos.

J. P. KEDYS, leidžiantis antikomunistinį žurnaluką „News Digest“ Australijoje, pasiuntė ilgą telegramą JAV prez. J. Carteriui, ragaudamas į V. Petkaus teismą Vilniuje. Šia telegrama primenantas nuolatini Sovietų Sąjungos pasirašytų sutarčių laužymas nuo 1917 m., pateikiami būdingesnieji pavyzdžiai. Pasak J. P. Kedžio, sutarčių pasirašijimas su Sovietų Sąjunga tėra laiko eikvojimas. Veiksmingesnė priemonė būtų prekybinių ryšių nutraukimas, atsisakymas dalyvauti Maskvos olimpiadoje. J. P. Kedys taipgi primena prez. J. Carteriui Ginzburg, Ščaranskio, Petkaus teismus, lauančius Helsinkio susitarimus, kuriuos jis siūlo atšaukti.

Britanija

PAVERGTŲJŲ TAUTŲ SAVAITES proga ekumeninės šventovės įvyko Bradfordo anglikonų pamaldos liepos 16 d. Jose dalyvavo gūdai, estai, latviai, lietuviai ir ukrainiečiai. Lietuviams atstovavo Sv. Rastoto Istrauskas skaitęs kapelionas kun. J. Kuzmickis. Po pamaldų visi jų dalyviai su savo tautinėmis vėliavomis nužygiavo prie žvūsiems skirto paminklo Bradfordo centre ir jį papuošė gedulo juostom perristu vainiku. Prieš šias iškilmes lietuviai atskiras savo pamaldas su kapellonu kun. J. Kuzmickiu turėjo Sv. Onos šventovėje. Pamoksle jis priminė paskutiniąsias sovietinių teismų aukas — A. Ginzburgą, A. Ščaranskį, V. Petkų ir anksčiau nuteistą B. Gajauską. Kun. J. Kuzmickis taipgi pasidžiaugė iš Lietuvos gauta žinia, kad jon po 25 metų grįžo kalnys Jonas Kadžionis, kurio brolis Aleksandras gyvena Bradfordo.

Italija

JAV LB VISUOMENINIŲ REIKALŲ tarybos pirm. Aušra Mačiulytė-Zerr, atostogaudama Italijoje, susitikio su Lietuvos diplomatijos šefu S. Lozoraičiu ir Lietuvos atstovu prie Sv. Sosto S. Lozoraičiu, jn. II. Gesianime pokalbėje buvo paliesti klausimai apie Lietuvos laisvinimo veiklą bei specifinius Lietuvių Bendruomenės įsipareigojimus šioje srityje.

POPIEŽIAUS PAULIAUS VI LAIDOTUVESE iš sovietų okupuotos Lietuvos dalyvavo vysk. Juozas Matulaitis-Labukas, vysk. Romualdas Krikščiūnas ir kun. Jonas Zemaitis. Lietuvių grupėje taipgi buvo Maskvos Sv. Liudviko katalikų šventovės rektorius kun. Stasys Mažeika. Latvijai atstovavo vysk. V. Zondaks ir kun. I. Upenieks. Maskvos patriarchui laidotuves atstovavo Leningrado metropolitas Nikodemus. Lietuvos ir Latvijos dvasiškai buvo įjungti ir jo vadovaujama delegacija.

Šveicarija

SVEICARŲ DIENRAŠTIS „Nue Zuercher Zeitung“ liepos 14 d., rašydamas apie A. Ginzburgą ir A. Ščaranskio teismus, neužmiršo ir Viktoro Petkaus, primindamas skaitytoms, kad jis yra tautinės ir religinės lietuvių kovos simbolis. Išvykus T. Venclovai ir Vakarus, V. Petkus vadovavo Helsinkio susitarimų vykdyką sekusiai lietuvių grupei. Dienraštis taipgi pateikia V. Petkaus biografiją, aprašo du ankstesnius jo nuteisimus. Prieš trečiąjį jo teismą, atlikus antrąją bausmę, V. Petkui nebuvo leista dirbti mokytoju ar vertėju. Jam stengėsi padėti lietuviai kunigai, parūpindami zakristijono darbą, bet Vilniuje jį visa laiką persekiojo KGB agentai. Pastaruoju metu V. Petkus dirbo mūrininku prie statybų. Šveicarų dienraštis taipgi primena ankstesnius S. Kovaliovo ir B. Gajausko teismus Vilniuje.

Jaunimo kongreso žinios

GABIJA JUOZAPAVICIŪTĖ,
PLJS pirmininkė

Baigus pasitarimus Anglijoje, teko vykti į Vasario 16 gimnaziją netoli Frankfurto, Huettenfeldo miestelyje, V. Vokietijoje. Tenai visas savaitgalis buvo skirtas pasitarimams su IV PL Jaunimo Kongreso Ruošos Komiteto žmonėmis.

Informacija

Aptarti kongreso informacijos reikalai: jieškota sugestijų, kaip koordinuoti informacijas, kurios apie lėšų telkimą bendram kongreso išdūi eiti iš kongreso lėšų komiteto Čikagoje, o apie ruošos darbus kraštuose — iš PLJS valdybos. Kongreso informacijas apie jo ruošą V. Vokietijoje teiks lietuviškai spaudai kraštuose Marytė Dambriūnaitė-Smitienė.

Registracija

Nelengvai sprendžiama problema tapo ir kongreso registracija. Kongresan vyks trys rūšys žmonių: jaunimo atstovai (120 iš 12 kraštų), kurie bus savo kraštuose renkami; dalyviai, t. y. jaunimas, kuris dalyvauja visuose kongreso programos dalyse, išskyrus studijų savaitę; turistai-svečiai — jaunimas arba vyresnieji, kurie dalyvauja tik didžiųjų savaitėse parengimuose savaitgaliais, koncertuose, šokiuose. Nutarta įvesti atskiras registracijas: vieną jaunimo atstovams bei dalyviams, kitą turistams bei svečiams. Kongreso svečiai rūpintis bus prašomos Europos kraštų Lietuvių Bendruomenių ar kitų pagrindinių organizacijų vadovybės — rengti vakarus susibūrimus, ekskursijas.

Lėšos

Sudėtinga taip pat finansinė padėtis, nes šiam reikalui būtina koordinacija ir geras sutarimas trijuose pagrindiniuose kraštuose. Anglija veda savo finansinę atsakomybę atskirai ir padengia visas savo kongreso ruošos darbų išlaidas. V. Vokietija taip pat veda savo finansinę atsakomybę ir padengia visas savo kongreso ruošos darbų išlaidas. Abiejuose kraštuose per šiuos metus bus ruošiami renginiai ir renkamos aukos kongreso išlaidoms padengti. Visa kita finansinė atsakomybė — paskaitininkų bei meninių vienetų kelionės, parama atstovams, kelionės jaunimo iš įvairių kraštų, ypač Pietų Amerikos ir Australijos, vadovų kelionės ir visokeriopa kita finansinė parama — tenka Šiaurės Amerikai. Naujai išrinktoji PLB valdyba, seimo nutarimu vadovaudamasi, jau yra nutarusi imtis finansinės atsakomybės už IV PL Jaunimo Kongresą. Kongre-

so lėšų komiteto pirmininku yra sutikęs būti PLB valdybos narys finansiniams reikalams dr. Paulius Čikagoje. Lėšų komiteto išdūininkai yra du — PLJS atstovas Šarūnas Valiulis iš Čikagos ir PLB valdybos išd. E. Silkaitis. Visą techninį lėšų komiteto darbą atliks Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos Rvšių Centras, vadovaujamas Mindaugo Pleskio, Čikagoje. Lėšų komitetas dar bus papildomas sekretore, kurią skirs PLJS valdyba, ir Kanados bei JAV Lietuvių Bendruomenių atstovais specialiai kongreso lėšoms telkti. Pagrindinė finansinė atsakomybė už kongresą tenka šiam lėšų komitetui.

Kongreso eiga V. Vokietijoje

Išvykus iš Anglijos, kongresas pasiskirstys į ekskursantus ir į studijų dienų dalyvius. Kol kongreso dalyviai ir svečiai ekskursuos po Europą, kongreso atstovai ir stebėtojai vyks į Altenbergą, netoli Bonnos miesto, šiaurinėje Vokietijos dalyje, kur nuo liepos 19 iki liepos 26 d. bus kongreso studijų dienos. Jų tikslas: "Naujai pagrįsti ir įprasminti jaunimo dalyvavimą išsvijoj lietuvių veikloje". Studijų dienose atstovai turės persvarstyti ir sudaryti jaunimui veiklos gaires. Tam reikėtų persvarstyti jaunimo padėties pagrindinius bruožus, nustatyti veiklos planą ir konkrečius būdus jam įgyvendinti. Jaunimo veikla turėtų apimti tris pagrindines sritis: politinę, visuomeninę, kultūrinę. Studijų dienų programa ir visa akademinė kongreso programa rūpinasi Vinco Bartusevičiaus vadovaujama komisija.

Kadangi nenorima, kad diskusijos bei nutarimai studijų dienose vyktų uždaruose, visuomenei skiriamas visas kongreso uždarymo savaitgalis, pradedant 1979 m. liepos 27 d. Tada visuomenei bus supažindinta su studijų dienų rezultatais. Tai nauja idėja, kuri neturi precedento buvusiuose jaunimo kongresuose. Tai bandymas įjungti ir studijų dienose nedalyvavusį jaunimą bei visuomenę į diskusijas.

Kongreso uždarymo savaitgalis bus liepos 27 — 29 d. netoli Frankfurto ir Vasario 16 gimnazijos, Koenigsteine. Užsakyta viencie patalpoje su salėmis ir bendrabučiais 500 vietų. Tiriama galimybė gauti patalpas Vasario 16 gimnazijoje ir kitose vietose apylinkėje. Kongreso uždarymo metu vyktų: jaunųjų talentų vakaras, pavadintas "Jaunų kūrėjų vakaru", koncertas, šokiai.

Kongreso būstinė Vokietijoje bus 16 Vasario gimnazija, kuri veiks per visą kongreso laikotarpį Vokietijoje.

Britanijos lietuvių tautinių šokių festivalis, įvykęs 1978 m. Lietuvių Sodyboje prie Londono. Viršuje — iškilmingas momentas, apačioje — šokių metu. Namų artuma sudaro išpūdį, kad šokama kažkur Lietuvoje

Antroji šeimų stovykla

Jau dveji metai iš eilės Toronto Lietuvių Namų Vyrų Būrelio pastangomis buvo suorganizuota šeimų poilsio stovykla.

Šitokio pobūdžio stovykla Toronte yra naujas reiškinys, nes iki šiolie mes buvome įpratę rengti stovyklas tik jaunimui. Šeimų poilsio stovyklos turi visai kitokią paskirtį. Jos nėra taip griežtos, jose nebūtina laikytis bręstančiam jaunimui taikomų taisyklių. Pvz. šeimų stovykloje nebūtina keltis nustatytu laiku, nereikia dalyvauti skirtose pamokose, nes tokių čia nėra. Visiškai nepažeisdamas bendros stovyklos tvarkos, stovyklaujantis gali betkada išeiti iš stovyklos ribų, negrįžti nakvynei, naudotis ar ne stovyklos virtuvėje gaminamu maistu.

Panašiai yra ir su kultūrinio pobūdžio renginiais — filmų rodymu, pasikaitomis, programomis prie laužo vakarais ir t.t. Tai grynai kiekvieno apsisprendimas juose dalyvauti ar ne.

Rašančiam šias eilutes buvo progos net dvejus metus iš eilės praleisti šiose stovyklose. Taigi, daug patirta ir pasimokyta.

Svarbiausias patarimas būsimų panašių stovyklų organizatoriams būtų toks: būtinai kreipti dėmesį į norinius stovyklon patekti. Tam tikra atranka būtinai reikalinga. Be jos šių stovyklų organizavimas pasmerktas nepasisekimui. Jokie kompromisai šiame reikale nieko gero neduos...

Štai būdingas pavyzdėlis. Dvi šeimos, kurios atvyko ir planavo pasilikti stovykloje, pastebėjo alkoholiu

apsisvaiginusį pilietį nepertvirėliausioje pozicijoje; apsisuko ir išvažiavo namo.

Visiškai uždrausti išgerti taipogi neįmanoma, juo labiau, kad ir šio krašto įstatymai to nedraudžia savuose namuose arba ir vasarnamiuose. Geras, svarus oras šio "meno" mėgėjus dar daugiau vilioja.

Aplamai, dauguma tautiečių daugiau ar mažiau tokiomis progomis išgeria, tačiau kitiems neklūva. Bet tie keli, aiškiai pastebimi, viską sugadina ir sujaukia. Jie nesiskaito nei su stovyklos vadovybe, nei su būtiniausiomis visiems taikomomis taisyklėmis. Tokiems ligoninė ar speciali prieglauda būtų kur kas tinkamesnė vieta, bet ne šeimoms skirtai poilsio stovykla.

Šios kelios pastabos nėra grasinimas ar kaikiurių asmenų puolimas, bet tik nuoširdus patarimas-perspektyva ateinančių panašių stovyklų rengėjams. 95% gerų stovyklautojų yra pats tvirčiausias įrodymas ir patvirtinimas visiems, kurie siejojamės šių stovyklų tęstinumui ir aplamai lietuviškais reikalais.

Platesnė kultūrinė programa šios paskirties stovyklose taipogi būtina.

Anicetas Lukošius

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir atraukiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS, Tel. 638-3171, 663-9096

Didžiujamės ir neturime prietarų

Mes visi norime savivarbos... ir savo kaimynų bei draugų pagarbos.

Kaip laisvi piliečiai, gyveną demokratiniėje Kanados visuomenėje, mes turime teisę puoselėti savas kultūrinės vertybes, religinį auklėjimą, istoriją ir tradicijas. Svarbiausia, mes turime teisę būti laisvais nuo prietarų ir persekiojimo... gyventi suvienytoje valstybėje, kurioje visi esame lygūs... nė vienas nėra "geresnis".

Visa tai įgalina Kanados vyriausybė per pastovią savo daugiakultūriškumo politiką. Šios politikos dėka mes visi, kaip lygūs, galime išlaikyti bei pažinti savąją kultūrą... ir tuo būdu geriau suprasti vienas kitą. Daugiakultūriška politika yra vykdoma per daugelį įvairių programų, apimančių provincines vyriausybes, švietimo sistemas, komunikacijos priemones, bendruomenių grupes... ir Kanados gyventojus.

Viena svarbiųjų pareigų daugiakultūrių jūsų reikalų ministerio yra užtikrinti lygias galimybes visiems kanadiečiams, kokios kultūros jie bebūtų.

Jūsų Kanados vyriausybės daugiakultūriška politika padeda mums visiems geriau sugyventi, skatindama mus didžiūotis savimi, didžiūotis savo kultūrinėmis šaknimis, didžiūotis savo valstybe. Taip, didžiūotis ir... neturėti prietarų!

DAUGIAKULTŪRIŠKUMAS

vienybė per tarpusavį pažinimą

Honourable Norman Caik
Minister of State
Multiculturalism

L'honorable Norman Caik
Ministre d'Etat
Multiculturalisme

Ketvirtojo pasaulio lietuvių jaunimo kongreso rengėjų komitetas V. Vokietijoje. Sėdi iš kairės: P. Lipšys, R. Damijonaitienė, S. Kondrotaitė, V. Damijonaitis; stovi: A. Siugždinis, K. Ivinskis, A. Smitas, V. Bartusevičius, R. Valiūnas

Nuotr. G. Juozapavičiūtės

MIELAI MAMYTEI

Lietuvoje mirus,

POVILĄ ir STASJ RACIŪNĄ bei jų šeimas liūdesio valandoje giliai užjaučiame —

S. A. Dilka
B. N. Batraks
R. E. Venslovaičiai

A+A

PRANUI STANAIČIUI

amžinybėn iškeliavus Lietuvoje, jo brolių JONĄ STANAITĮ ir jo šeimą nuoširdžiai užjaučiame —

A. A. Sakavičiai

Kl. Sakas
V. E. Sakai

E. A. Kybartai
L. VI. Kybartai

Anglijos lietuvių jaunimo stovykla

Lietuviško jaunimo stovykla įvyko liepos 26 — rugpjūčio 5 d. d. lietuvių Sodyboje Headley Park. Jos atsakingieji rengėjai buvo J. Alkis, J. Maslauskas ir E. Sova — LSS Anglijos rajonas, R. Sova, A. Vilčinskas — D. B. Lietuvių Sąjunga. Rengėjai tikėjosi, kad stovyklautojų bus daug, bet buvo viena iš visų iki šiol buvusių pati mažiau — dalyvavo tik per 40 asmenų. Stovyklon buvo atvykę PLJ Sąjungos vicepirmininkė Dainora Juozapavičiūtė iš Toronto ir panelė Balsytė iš Niujorko.

Stovyklos metu buvo labai naginga gamta — ją laistė kiekvieną dieną gausus lietus, gadindamas nuotaiką ir laiką. Stovyklos kapelionu buvo kun.

BIRUTĖ PLUČAITĖ, Toronto "Vyčio" sporto klubo stalo teniso žaidėja, sėkmingai besirungianti su savo varžovėmis

A. Gėryba, viršininku — E. Sova, berniukų pastovyklės viršininku — Petras Viržintas, mergaičių — Gajutė O'Brien - Valterytė. Stovyklos maitinimu rūpinosi Balys Butrimas. Paskaitas skaitė dr. Kazys Valteris, Aldona Strikaitytė-Watermann.

Stovyklos užbaigimas buvo gana liūdnas, nes labai mažai tedalyvavo lietuvių. Seniau tokių stovyklų užbaigimo iškilmės sutraukdavo apie 200 žmonių.

Dalis jaunuolių nebuvo priimti stovyklauti. Jie prašė, kad stovyklos programos paruošime jaunimas turėtų balsą, nes vyresniųjų paruošta programa būna neįdomi, sena savo stilium. Tad tie jaunuoliai stovyklavo atskirai ir maitinosi Lietuvių Sodybos valgykloje. Buvo ir tokių, kurie stovyklos viduryje ją paliko.

Paskutiniųjų penkerių metų laikotarpyje iš stovyklų nejučiom buvo ištumti visi jaunuoliai, kurie mokosi augštosiose mokyklose, nes jiems su 10-15 metų jaunuoliais nėra tinkamos bendros programos.

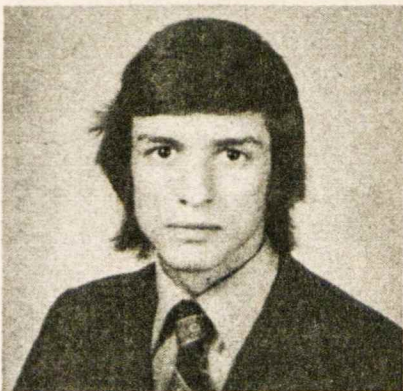
Be to, ir skautų rajono vadovybės, ir DB Lietuvių Sąjungos lituanistinio branduolio atstovai yra vyresnio amžiaus žmonės, kuriems sunku suprasti 18-25 m. amžiaus jaunuolius.

Visi minėti trūkumai aiškiai matėsi š. m. jaunimo stovykloje. Iš daugelio teko girdėti, kad

daugiau į tokią stovyklą nebevyks.

Nenoromis peršasi mintis, kad jungtinės stovyklos negali būti kartu. Skautų ideologija siekia savo tikslo, pritaikydama ir stovyklos programas. Jaunimas, nepriklausantis jokiai ideologinei grupei, gali stovyklauti, sudarydamas sau tinkamą programą.

Po šių metų stovyklos galbūt vadovams atsivers akys, pamatys savo klaidas ir jas atitaisys, o jaunimas, matydamas naujus vadovus ir naujas programas, sugrįš stovyklauti. S. K.

ANTANAS DAMBRIŪNAS, gavęs magistrato laipsnį Seton Hall universitete, JAV, pradėjo dirbti ekonominėje bendrovėje. Šiuo metu dirba Britanijoje "Warner Communications" bendrovėje. Jis yra velionies kalbininko Leonardo Dambriūno sūnus, aktyviai besireiškiantis ir lietuviškoje veikloje

A+A
MYLIMAM TĖVELIUI
Lietuvoje mirus,
skyriaus pirmininkę **GENOVAITĘ TRINKIENĘ** ir jos šeimą nuoširdžiai užjaučiame —

*KLK Moterų Draugijos
Lietuvos Kankinių parapijos skyrius*

MYLIMAM TĖVELIUI
A+A
PETRUI LIORENTUI
mirus, skyriaus narę JANINĄ KRIPIENĘ ir jos šeimą nuoširdžiai užjaučiame —

*KLK Moterų Draugijos
Lietuvos Kankinių parapijos skyrius*

A+A
PAULINAI AUGĖNIENEI
Lietuvoje mirus,
duką **LINĄ** ir sūnų **VYTAUTĄ** su šeimomis nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

A. T. Žiliai *N. J. Šimkai*
A. V. Žalnierūnai *A. O. Tamošauskai*

Z. PESLIAKAS su gausia savo šeima Venecuelos mieste Valencijoje

Pas lietuvius apelsinų žemėje

Labai nusilpusi lietuvių veikla Venecuelos Valencijoje — reikia gaivintojo

ALEKSANDRA VAISIUNIENE

Valencijos miesto apylinkėse ir visoje Carabobo apskrityje auga geriausia apelsinų rūšis. Net ir folklorinės venecueliečių muzikos kompozitoriai turi specialiai sukurtas dainas apie apelsinus, kuriose sakoma, kad Valencijos apelsinai skaniausi ir saldžiausi. Valencijos miesto apylinkės nėra tokios kalnuotos, kaip Karako, laukai gana lygūs, žemė drėgna, "saulutės" ir gyvačių netrūksta. Neįprastai prie to klimato karštis stipriai vargina. Valencijos miesto centre, greta įrengto laikrodžio, yra ir termometras, kurio rodoma temperatūra siekia iki 34-36° C šilumos.

Valencijos miestas lietuvių gyventojų skaičiumi po Karako miesto yra antras. Iš Karako į Valenciją — 175 km. Gyventojų — apie 700.000. Tai pramonės miestas su daugybe fabriku. Čia išaugo gražiausi gyvenamųjų namų rajonai, avenidos ir pasta-tai. Valencijoje lietuvių ir mišrių šeimų skaičius, mano turimomis žiniomis, siekia iki 170 asmenų. Anksčiau Valencijoje gyveno daug daugiau lietuvių, bet tie, kuriems nepatiko Venecuelos gyvenimas ir klimatas, jau prieš keliolika metų išvažiavo gyventi į JAV ir Kanadą. Pasilikusieji įsikūrė gana stipriai.

Nors Valencijos miestas nuo Karako tolokai, bet lietuviai susitinka dažnai, todėl ir aš nutariau pasigrožėti "apelsinų žeme". Atvažiavus į Valenciją, stengiausi susitikti ir pasikalbėti su Valencijos Lietuvių Bendruomenės valdybos išdininku, visuomenės veikėju, spaudos bei kitų sričių mecenatu Zbigneu Pesliaku. Norėjau sužinoti, kokia yra Valencijos lietuvių veikla.

Z. Pesliakas — vidutinio amžiaus tautietis iš Kauno. Abu tėvai jau mirę. Vedęs, augina tris sūnus ir dvi dukras. Vyresnieji studijuoja universitete, jaunesnieji laukia savo eilės.

Įsikūrimo sąlygos pradžioje buvo gana sunkios. Nemokėdamas ispanų kalbos, pradėjo mokytis mechaniko darbo. Palaipsniui kėlė augštinę, vis keisdamas profesiją. Šiandien jis yra jau stambus prekybininkas, kurio ekonominė padėtis nevaržo šeimos gyvenimo, ir gali suteikti savo vaikams mokslo galimybes.

Trečiasis sūnus Ričardas studijuoja universitete verslo administraciją. Didelis sportininkas — teniso mėgėjas, laimėjęs jau tris premijas. Valencijoje jau daug metų veikia Aurelijos Zalnierūnaitės vadovaujama tautinių šokių grupė. Visi Pesliako vaikai šoka lietuvių tautinių šokių grupėje. Trys sūnus dalyvavo tautinių šokių šventėse Čikagoje.

Valencijos lietuvių tarpe jaučiamas atšalimas nuo lietuviškos veiklos. Lietuvių spaudą skaito

tik dalis tautiečių. Nusipirkti lietuviškų knygų nėra jokios galimybės. Bendravimas savųjų tarpe atvėsus — vieni nuo kitų atsitolinę ir užsidarė. Mišrių šeimų skaičius nemažas — galbūt iki 75%. Tautinės šventės retai kada rengiamos. Šeimos tarpusavyje draugauja tik siaurame ratelyje. Jau yra net tokių šeimų, kurių namuose mažai kalbama lietuviškai. Tose šeimose, kur auga vaikai, tėvai daugiau kalba ispaniškai, nes vaikai nemoka lietuvių kalbos. Valencijoje yra nemažas skaičius gražaus jaunimo, gerai išauklėto, tik gaila, kad nėra kas su jais užsiimti. Lietuvių kalba pamaldos retai kada laikomos dėl lankytųjų stokos. Solidarumo įnašai visai nėra renkami. Bendruomenės išdala tuščias. Valdyba jei ir yra išrenkama, tai vien tik dėl formos. Praėjus 6-7 mėnesiams, net nėra šaukiamas valdybos posėdis. Tuo būdu netenka net apsvaistyti jokių su bendruomenės veikla susijusių klausimų. Atšalimas įvyko dėl stokos lietuviško veikimo ir trūkumo veikėjų.

Klausiau Pesliaką — ką jis galvoja, kokia jo nuomonė. Kas galėtų atgaivinti šią atšalusią ir visai nusilpusią lietuvių veiklą? Pirmoje eilėje, išsitarė Pesliakas, reikalingas būtų tinkamas vadovas, korektiškas, neužgauliojantis, patriotiškas, nepriekaištaujantis, turintis laisvo laiko bendruomenės veiklai. (Mano nuomone, būtų sunku surasti tokį idealų lietuviškai veiklai asmenį, nes viso pasaulio lietuvių veikėjai pirmoje eilėje dirba savo pragyvenimui ir tik nuo profesinio darbo likusį laiką ankoja bendruomenės ir lietuvių labui). Antra galimybė, tęsė Pesliakas, labai pageidautina būtų turėti jaunesnį ir fiziškai stipresnį, sveikesnį dvasios vada, kuris turėtų daugiau laiko ir galimybes lietuvių bendruomenės veiklai. Senajai kartai, sąmoningiems lietuviams, gal ir netaip svarbus būtų išsprendimas šių visų klausimų, nes senoji karta jau nenutaus, bet jaunajai kartai, dar nesubrendusiai, įskiepijimas tautinio nusistatymo būtų labai svarbus. Lituanistinės mokyklos nėra.

Tokia nuomonė ir pageidavimus teko išgirsti ir iš kitų Valencijos miesto lietuvių gyventojų. Padėkojau Pesliakui už taip atvirą bei nuoširdžią nuomonę ir palinkėjau surasti išeitį, tinkamą jų bendruomenės reikalų išsprendimą, kad vos liepsnojanti tautinė ugnelė visai neužgestų.

Su dideliu širdies skausmu ir nuliūdimu, išgirdusi apie tokį didelį Valencijos lietuvių nutautėjimą, atsisveikinau su pukaia Valencijos "apelsinų žeme" ir grįžau į Karaką.

PLB seime Toronte Rimas Petrauskas susitiko su P. Amerikos jaunimo atstovais. Pirmoje eilėje iš kairės į dešinę — Arnoldas Zizas (Brazilija), PLJS pirmininkė Gabija Juozapavičiūtė; antroje eilėje — Lily Burbaitė (Argentina), Rimas Petrauskas, Marytė Barzdžiūtė (Argentina), Kęstutis V. Slotkus (Kolumbija). Nuotr. R. Lukoševičiūtės

NOW
ON-THE-SPOT
CASH
PRIZES.

NOW
10 CHANCES
AT
\$1 MILLION.

NOW
BETTER THAN
1 CHANCE IN 5
TO WIN.

STILL
JUST \$5
A TICKET.

STILL
JUST \$5
A TICKET.

THE PROVINCIAL

NOW A LOT MORE
LOTTERY.

Visai nauja loterija "Provincial" su daug didesniais laimėjimais, o bilietas tebėra tik \$5.00.

Už \$5.00 gaunate 10 galimybių laimėti milijoną dolerių. Be to, yra \$10,000 ir \$1000 laimėjimai. Tūkstančiai kitų neapmokėtinamų laimėjimų.

Gaunate galimybę laimėti prizus vietoje grynais. Tik paskuskite vietą su žašu "scratch here" — galite laimėti \$100, \$20 arba \$10 grynais arba nemokamą bilietą.

Čia gaunate geriausią laimėjimo galimybę iš visų valdinių loterijų: daugiau kaip viena galimybė iš 5, kuri gali padaryti jus laimėtoju.

Žymiai padidinta loterija tik už \$5.00. Tuoj pat nusipirkite bilietą.

TRAUKIMAS SU EKSTRA
VIENO MILIJONO PRIEDU
RUGSĖJO 24

Didžiulė monografija apie vyskupą Valančių

J. Jakštas

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Po 1863 m. sukilimo sekaniais metais vyskupas buvo pereltas į Kauną ir todėl nuo tų netų pradedamas paskutinis jo iografijos tarpsnis "Maskolių aržuose Kaune" (1864-1875). Pirmiausia kalbama apie suilimo pasekmes Bažnyčiai ir ai uždėtos varžtus. Kaip vyskupas politikavo ir diplomatiškai isinosis dėl rusų jam daromų altnimų, kaip stengėsi gelbėjusimtus kunigus, — autorius asakoja pagal Alekno monografiją ir joje teikiama šaltinių redžiaga. Iš Alekno istorijos aimentas ir Valančiaus 1866 m. įeigžus 8 d. katedroje pasakys pamokslas, pataikaujantis vyriausybei.

Kiek plačiau šioje biografijos dalyje kalbama apie spaudos draudimą. Grigui vadovu šiuo atveju pasitarnauja kun. J. Vaišnoros veikalas "Lietuvių spaudos draudimo laikotarpis" (1974). Pateikiama tos knygos santrauka.

Vyskupo biografija baigiama ilgu poskyriu "Geras ganytojas". Jame trumpais vaizdeliais papasakojama, kaip vyskupas valdė savo vyskupiją. Jau patys vaizdelių pavadinimai duoda suprasti apie ką juose kalbama. Kaikurie jų pvz. turi antraštes: "Plytas vagia", "Tūkstančiai laukia", "Quod licet Jovi", "Arkliukais", "Atiduok ką pagrobei", "Suniukai". Šių tarpe įterpiami ir rimtesnio pavadinimo straipsneliai, pvz. "Uždraudė kalvarijas", "Daugiau pamaldumo", "Ryšiai su Roma". Paskutinis poskyrio straipsnis — "Vynas, žvakės, žydai". Ilgokame palaidų minčių straipsnyje kalbama apie bažnytinį vyną, vyskupo parūpintą, apie žvakės, apie Skirsnemunės žydus, norėjusius išnuomoti parapijos sklypą, apie kunigus, bandžiusius gerintis valdžiai, kad gautu ordinus, ir kenkusius vyskupui, apie nepaklusnius kunigus, apie kunigų (ypač jaunų) kilnojimą ir t. t. Poskyris baigiamas trumpu paminėjimu naujų paskyrimų kurijoje, i kurią, tarp kitų narių, buvo įtrauktas ir Mečislovas Palilionis, būsimas Žemaičių vyskupas. Valančiaus mirties užuomina baigiama biografinė knygos dalis, apimanti 215 psl. Tačiau veikalas tęsiasi iki 662 psl.

3. Biografijos papildymai

Prieš pradėdamas pridėtinę veikalo dalį prie biografijos, Grigas matė reikala prabilti i skaitytojus šiais žodžiais: "Taip būtų gera šio gerojo ganytojo nebekankinti ir čia, nulenkus jam galvą, padėti plunksną. Dėja, to negalima padaryti. Tiek daug dar jo padaryta, tiek kovų sukovota ir tiek visokių reikalų — rūpesčių — vargų turėta. Negalime ir tų, sakykime, smulkiųjų veiksmų — mažųjų mūsų nesuminėti, nors greitom ir prabėgom" (217 p.). Štai ir pradeda nuo "smulkiųjų veiksmų" ir jiems duoda bendrą pavadinimą "Rūpesčiai ir vargai".

Čia mes ir turime pasakojimus apie vyskupo tāsynes su rusų vyriausybė dėl giedojimų šventovės, apie rusų bandymus brukti savo kalbą i pamaldas, provoslavų "apaštalą" Semašką, kolonizaciją, vyskupo perkėlimą i Kauną. Skaitytojas gali kiek nustebiti rašęs prie straipsnelio apie vyskupo apgyvendinimą Kaune pridurtą ištrauką iš sovietinės Lietuvos žurnalo "Nemunas", kur gan šiltai atsiliepiama apie vyskupą.

Du ilgesni dalykai randami papildomų pradžioje: "Katalikų diasporos Kurzemėje ir Ziemgaloje" ir "Relacijos ad Limina apostolorum". Pirmame aprašoma Livonija, paliečiant ir jos istoriją; antrame skaitytojas supažindinamas su mūsų lietuviu istoriku Romoje sudarytu ir LKMA išleistu dideliu leidiniu "Fontes Historiae Lituaniae" I t. Čia mūsų autorius, sekdamas leidėjais, gan atidžiai nagrinėja Valančiaus i Romą siustus pranešimus.

Trys didesnės temos sudaro papildoma biografiją: vyskupas švietėjas-kultūrintojas, blaivintojas-dorintojas ir vyskupas kaip lietuviškojo rašto Nestoras. Dvi pirmos temos liestos ir biografinėje dalyje. Čia tik šiek tiek pridedama daugiau faktų. Šioks toks skirtumas tarp jų biografinėje dalyje ir šioje, kad čia prie mokyklinio švietimo pridurtas dar raginimas kunigams šviestis, kuriant dekanas

tines bibliotekas, suaugusių švietimas ir kova su prietarais. Vyskupo Valančiaus pradėta blaivybės akcija imama dėstyti nuo Estijoje 18 š. veikusių vad. "Herrnhuter" apaštalų pagal estų autorius dr. Arturo Voo-bus knyga "History of Christianity in Estonia". Ar negeriau būtų pasielgęs autorius, jei vietoje šio estiško sąjūdžio, neturėjusio nieko bendro su Valančiaus blaivybe, būtų paminėjęs popiežiaus Pijaus IX paskleistas, Airijoje pradėtą blaivybės idėją? Iš Bažnyčios kilusi idėja pasiekė Lenkiją, per ją Lietuvą ir M. Valančių.

M. Valančiaus blaivybės istorija dėstoma pagal paties vyskupo užrašus, ypač pasiremiant Alekno monografija. Tačiau autorius G. Valančius neatpasakojo istorijos taip ramiai, nuosekliai, kaip darė Alekna — ją dramatizavo. Jis blaivybės aprašą sukapojo i gabaliukus ir kiekvienam davė savaimingą pavadinimą, k. a. akcija plečiasi, liūdnos smuklininko dienos, Oginskis, sukilimo pragaro jėgos, muše ar nemušė, vaisiai prino-kio, Dostojevskis (šis neturėjo nieko bendro su blaivybe) ir kita. Tarp skyrelių įdedamas vyskupo laiškų Veviržėnų parapijai ir straipsnis iš Australijos lietuvių laikraščio "Tėviškės Aidai" (1975. V. 27).

Trečioji tema "Lietuviškojo rašto Nestoras" itin platus užmojo. Jai skiriama net 190 psl. Pradedama nuo Homero papasakotos legendinio Nestoro istorijos ir paaiškinimo, kodėl jo didvyriui tinka tas vardas. Pradžioje stropiai surašyti Valančiaus raštai, pridedamas (368 p.) Akelaičio laiškas Valančiui, kur keltas sumanymas leisti lietuvišką laikraštį. Ir šioje vietoje (370-371 p.) duodamas tikrai pasigėrėtinas straipsnis iš minėto sovietinės Lietuvos žurnalo "Nemunas". Pateikiami keli laišakai Zavadskiiui, iš kurių aiškėja vyskupo susirūpinimas savo raštais.

Daugiausia vietos skiriama "Žemaičių vyskupystei". Reikia pripažinti, kad Grigas bus bene pirmas pasišovęs taip plačiai apraigti savo giminės didvyrio pagrindinį kūrinį. Tiesa, nebūdamas istorikas, jis nagrinėjo jį daugiau išoriškai. Jis suskaitė vyskupo naudotus veikalus, dokumentus ir rado jų net 200. Toliau įrodinėja, prieš Vael. Biržišką ir V. Merkį, kad autoriui subrendo "Žemaičių vyskupystės" planas ne Petrapilyje Daukanto poveikyje, bet anksčiau — Kražiuose, kur jis kolegijoje kapelionavo. Išskaitęs i istoriją, Grigas pastebėjo kaikiurus klaidas joje ir atitaisinėjo. Siam reikalui pasinaudojo M. Valančiaus raštų leidiniu Vilniuje (1972). Papasakojo apie "Žemaičių vyskupystės" vertimą i lenkų kalbą, jos vertėją Griškevičių ir išspausdinimą Krokuvos mokslo akademijoje 1898 m. Šios lenkiškos "Biskupstwo Żmudzkie" leidėju — mecenatu nurodomas "ponas Stanislovas Smolkis". Iš tikrųjų čia Grigo minimas ponas buvo žinomas lenkų istorikas profesorius Stanislovas Smolka, autorius kelių Lenkijos istorijos veikalų ir dar geros studijos apie Lietuvos metraščius. Be to, I D. karo metu ar jo pabaigoje paskelbė labai žinomą vokišką knygą apie popiežių Leoną XIII. Jis parašė prakilnų lenkiškam vyskupystės vertimui, ją rmtai, palankiai vertindamas. Kad profesorius būtų buvęs ir jos mecenatas bei leidėjas, reikėtų dar įrodyti.

Mūsų autorius Grigas prie-kaištauja vertėjui ir leidėjui, kad i lenkišką vyskupystės tekstą neįdėtos Valančiaus kruopščiai sudarytos "toblyčios", kur duodami konkretūs duomenys apie vyskupystės buitį 1841 m. Jos yra pridėtos prie Vilniaus leidinio ir autorius 2 (iš 15) prideda prie savo veikalo.

Baigiant aptarti, pateikiama ilga ištrauka iš vilniško "Žemaičių vyskupystės" leidinio redakatoriaus V. Merkio komentarų, pridedami ir kitų autorių vertinimai.

Trumpas poskyris "Dienoraščiai" supažindina skaitytoją su vyskupo sau pačiam vestais lenkiškais užrašais. Pasak autorių, vyskupas "traktavo juos kaip šaltinius — kroniką ateities istorikam". Mažai tepaliečiami Valančiaus religinio ir visuomeninio turinio raštai. Praleidžiamos pvz. jo brošiūros — savaimingiausi rašiniai iš spaudos draudimo laiku. Šiek tiek panagrinėjami jo "Živatai šventųjų".

Paminimi jų leidimai ir duodama apie juos citata iš vilniško Valančiaus raštų leidimo. Imamasi kalbėti apie vyskupą kaip mokslininką straipsneliais "Teologos", "Disputatur", "Pasaulis vystosi", "Terra obscura", kur padrikai kalbama ir nieko esmingesnio nepasakoma.

Gal skyrius "Rašytojas beletristas" (440 p.) idėtas vien didvyriui visašališkai, pilnai pavaizduoti, bet mažai ką turi savito. Suminimi 4 žinomi Valančiaus beletristiniai kūriniai, dabar gražiai išleisti vilniškiuose raštuose. Pakalbama apie jų senesnius leidimus nuo pat parašymo pradžios ir toliau leidžiama kitiems autoriams apie juos kalbėti. Čia mes skaitome ištrauką iš D. Veličkios chrestomatijos, iš P. Jurkaus straipsnio "Darbininke" 1975 m. 22-23 nr., išrašytą Pr. Naujokaičio straipsnio "Tėviškės Žiburiuose" 1975.V.6 galą.

Gvildenant beletristinių veikalų stilių, duodami, kaip autorius pasako, "Vilniaus lituanistų komentarai". Iš tikrųjų, pateikiama didelė dalis V. Vanago įvado i Valančiaus beletristinius kūrinius. Priduriama kaikas iš P. Jurkaus ir D. Veličkios.

Raštų apžvalga baigiama specifinių Valančiaus žodžių žodynu, paimtu iš vilniško leidinio.

4. Atsiliepieimai apie Valančių. Giminės medis ir kita

478 puslapiu baigiamas ilgas papildomas skyrius, tačiau knyga tuo dar nebaigiama. Autorius ją tęsia per 150 puslapių ir įterpia i ją daug mišrių dalykų. Jų tarpe pirmąja du: atsiliepieimai įvairių asmenų apie vyskupą ir Valančiaus giminės medis.

Pradedama straipsniu "Trys amžininkai". Jame pateikiamos biografijos metropolito Ignaco Holovinskio, Valančiaus seserėno Aleksandro Beresnevičiaus, pavyskupio ir Seinų vyskupo Konstantino Lubienskio. Jų gyvenimų aprašai nepreciziški, nemoksliški, daugiau žurnalistiniai pasišvaistymai.

Tarp dokumentų, liečiančių vyskupą, randamos ištraukos iš daug apie Valančių pasakančio generalgubernatoriaus E. Baranovo "kaltinamojo akto" (519 p. ir t.). Autorius čia pat žadėjo paskelbti ištisą memorandumą antroje veikalo dalyje. Nuo Baranovo šokama i nepriklausomybės laikus ir išrašomi kaikiuri atsiliepieimai apie vyskupą, paskelbti 1925 m., minint jo 50 metų mirties sukaktį.

Tarp straipsnių — atsiliepieimų įdedami ir du ypatingi. Vienas jų, pavadintas "Valančiaus keliais", parašytas dabartinės Lietuvos krasotyryninko Česlovo Kudabos ir paskelbtas "Švyturėje" 1972 m. Su romantišku jausmu aprašo autoriaus kelionę po vyskupo gyventas vietas Žemaitijoje. Antras straipsnis "Stapono priepuolių filosofija" yra pritariantis atsiliepiamas apie kun. Vyta. Bagdanavičiaus straipsnį "Mąstymai apie Valančių Paaugusių žmonių knygelės paraštėje" ("Draugas" 1975. VIII. 30). Ilgas straipsnis beveik ištisai idėtas.

Grįždamas prie Valančiaus giminės medžio, Grigas bando jį atkurti papildomais duomenimis. Ta proga jis panaudoja ir žymaus Vilniaus universiteto profesoriaus Adolfo Jucio (m. 1973 m.) ilgų metų Valančiaus (ir savo) giminės genealoginius tyrinėjimus. Tačiau genealogijos medžio mūsų autoriui nepavyko atkurti. Jis turėjo vilgti padaryti tai antroje veikalo dalyje. Minėtinas straipsnelis "Nuomonės ir liaupsės". Tai ištisa galerija vardų (apie 60), pasisakiusių apie Valančių, žinoma, iš geros pusės.

Baigiamajame skyriuje "Pasakojimas baigiant" vaizduojami paskutiniai vyskupo metai, jo kelionė i Marienbadą (Čekijoje), iš kur jis grįžo nepagijęs. Paminimas ir žmonės sklides gandas apie vyskupą ligą bei galimą greitą mirtį. Todėl iš visos plačios vyskupijos žmonės sukskato vežti net ir mažus vaikus pas vyskupą Sutvirtinimo sakramentui. Tuo metu (1874) Tumi mai nuo Svedasų vežė i Kauną pas vyskupą Valančių savo vaikučius, jų tarpe i 5 metelių Juozuką, būsimą Tumą-Vaižgantą. Rašytojas išlaikė atmintyje. Paminimas ir žmonės sklides gandas apie vyskupą ligą bei galimą greitą mirtį. Todėl iš visos plačios vyskupijos žmonės sukskato vežti net ir mažus vaikus pas vyskupą Sutvirtinimo sakramentui. Tuo metu (1874) Tumi mai nuo Svedasų vežė i Kauną pas vyskupą Valančių savo vaikučius, jų tarpe i 5 metelių Juozuką, būsimą Tumą-Vaižgantą. Rašytojas išlaikė atmintyje.

Federacinė vyriausybė savo atsakymu i minėtos komisijos IV tomą pateikė parlamentui 1971 m. spalio 8 d. Jame buvo pareikšta:

Jonui Šliūpiui. Šis paminėjo savo veikaliuke "Jaunystė — gyvenimo pavasaris" (1927) Valančiaus Kauno katedroje atliekamas Sutvirtinimo apeigas 1872 m. vasarą, kuriose ir jis, dėdės nuvestas, dalyvavo ir Sutvirtinimo sakramentą iš vyskupo gavo.

Plačiai aprašomos vyskupo laidotuvės ir pabrėžiamas kunigo Balandžio pasakytas lietuviškas pamokslas — vienas iš keturių. Kiti trys buvo pasakyti lenkiškai augštesnių dvasiškų, jų tarpe ir Antano Baranauško. Jo visas pamokslas pateikiamas lietuvių kalba. Veikalas baigiamas keliais straipsneliais, jų tarpe vienas keisto pavadinimo "Laisvintu Lietuvą — kaip?". Ir tarsi užsklandai didelio kūrinio išrašomi keli aforizmai iš labai stambaus žodyno "The New Dictionary of Thoughts, Quotations" (1954).

5. Baigiamosios pastabos

Aptartasis Grigo Valančiaus veikalas yra ilgų metų kantraus ir išvermingo darbo vaisius. Jis sutelkė medžiagą iš daugybės spaudinių, kur tik apie Valančių buvo rašyta. Sraše, pavadintame "Lektūra-Literatūra", duoti 185 nr. Atrodo, panaudota daugiau. Gailla, kad i telkinį nebeįjo nauji dokumentai, paskelbti J. Dainausko prie A. Alekno monografijos apie Valančių antroje laidoje (1975) ir iš Vatikano archyvo kun. P. Jatulio išrinkti 10 vyskupo laiškų.

ku. Pastarieji paskelbti "Lietuvių Tautos Praeityje" 12 kn. (1976). Galbūt šie nauji leidiniai pasirodė jau veikalą spausdinant ir todėl negalėjo būti panaudoti.

Autoriui neistorikui, kaip pats prisipažino, nelengva buvo tas milžiniškas medžiagos krūvis apvaldyti, sugrupuoti tam tikrais požiūriais, susisteminti ir sukurti įprastą istorinį veikalą. Paprastai istorinė medžiaga kūriniui grupuojama chronologiškai, tematiškai arba abu būdus kombinuojant. Mūsų autorių G. Valančių medžiagos gausa (embarras de richesses) išvedė iš kelio. Jis teikė skaitytojui surinkta medžiaga: ištraukas iš skaitytų knygų ir iš jų išrašytus šaltinius (dar šiek tiek prisidūrė šaltinių iš Vatikano ir Vilniaus archyvų). Surinktos medžiagos gabaliukus jis davė skaitytojams neilgaus straipsneliais su prie jų prisegtomis antraštelėmis. Tuo būdu išėjo veikalas — didelis rinkinys straipsnių iš viso Valančiaus gyvenimo ir veiklos. Tai savita vyskupui Valančiui skirta chrestomatija. Ją sudarydamas ir išleisdamas, Grigas Valančių sukūrė didžiajam savo pranokėtiui nerūdijantį paminklą, o taip pat ir sau pačiam (mes mirė 1978. V. 11 — netrukus po veikalo išleidimo).

Grigas Valančius, ŽEMAIČIŲ DIDYSIS. Istorio-biografiniai pasakojimai. I dalis. Išleido autorius ir LŠST J. Daumanto kuopa, Los Angeles, California, 1978.

Kanados daugiakultūrių reikalų ministeris NORMAN CAFIK, remias kultūrinę tautinių grupių veiklą

Akstinas dideliem darbam

Daugiakultūrė Kanados politika, atsiremianti i praeitį ir dabartį

Kanados pedagogas ir lingvistas dr. Watson Kirkconnell 1938 m. rašė: "Geriausias akstinas dideliem darbam ateityje yra žinojimas apie didelius nuveiktus darbus praeityje. Ir jei visi pie liečiai, kokios bebūtų kilmės, jautų, kad kultūriniai jų laimėjimai yra žinomi bei vertinami visuomenės, noriai imtųsi naujų darbų. Tarpusavis pažinimas, simpatija ir lenktyniavimas kultūrinuose darbuose tikriausiai formuotų nuostabiai turtingą krašto gyvenimą."

Karališkosios komisijos 1970 m. išvados, liečiančios kitų tautinių grupių įnašą (IV tomas), pripažino galimybę dvikalbės, bet daugiakultūrės valstybės. Komisijos nariai pastebėjo pagrindinį sunkumą aiškiai skirti "kultūrinį individo įnašą, einantį iš jo priklausomumo kultūrinei grupei, ir jo įnašo, einančio iš samoningo išsijungimo i vieną oficialių kalbinių bendruomenių."

Federacinė vyriausybė savo atsakymu i minėtos komisijos IV tomą pateikė parlamentui 1971 m. spalio 8 d. Jame buvo pareikšta:

"Mes manome, kad pluralizmas yra kanadiškumo esmė. Kiekviena etninė grupė turi teisę išlaikyti bei puoselėti savo kultūrą, savo vertybes kanadiš-

ku. Pastarieji paskelbti "Lietuvių Tautos Praeityje" 12 kn. (1976). Galbūt šie nauji leidiniai pasirodė jau veikalą spausdinant ir todėl negalėjo būti panaudoti.

Autoriui neistorikui, kaip pats prisipažino, nelengva buvo tas milžiniškas medžiagos krūvis apvaldyti, sugrupuoti tam tikrais požiūriais, susisteminti ir sukurti įprastą istorinį veikalą. Paprastai istorinė medžiaga kūriniui grupuojama chronologiškai, tematiškai arba abu būdus kombinuojant. Mūsų autorių G. Valančių medžiagos gausa (embarras de richesses) išvedė iš kelio. Jis teikė skaitytojui surinkta medžiaga: ištraukas iš skaitytų knygų ir iš jų išrašytus šaltinius (dar šiek tiek prisidūrė šaltinių iš Vatikano ir Vilniaus archyvų). Surinktos medžiagos gabaliukus jis davė skaitytojams neilgaus straipsneliais su prie jų prisegtomis antraštelėmis. Tuo būdu išėjo veikalas — didelis rinkinys straipsnių iš viso Valančiaus gyvenimo ir veiklos. Tai savita vyskupui Valančiui skirta chrestomatija. Ją sudarydamas ir išleisdamas, Grigas Valančių sukūrė didžiajam savo pranokėtiui nerūdijantį paminklą, o taip pat ir sau pačiam (mes mirė 1978. V. 11 — netrukus po veikalo išleidimo).

Autoriui neistorikui, kaip pats prisipažino, nelengva buvo tas milžiniškas medžiagos krūvis apvaldyti, sugrupuoti tam tikrais požiūriais, susisteminti ir sukurti įprastą istorinį veikalą. Paprastai istorinė medžiaga kūriniui grupuojama chronologiškai, tematiškai arba abu būdus kombinuojant. Mūsų autorių G. Valančių medžiagos gausa (embarras de richesses) išvedė iš kelio. Jis teikė skaitytojui surinkta medžiaga: ištraukas iš skaitytų knygų ir iš jų išrašytus šaltinius (dar šiek tiek prisidūrė šaltinių iš Vatikano ir Vilniaus archyvų). Surinktos medžiagos gabaliukus jis davė skaitytojams neilgaus straipsneliais su prie jų prisegtomis antraštelėmis. Tuo būdu išėjo veikalas — didelis rinkinys straipsnių iš viso Valančiaus gyvenimo ir veiklos. Tai savita vyskupui Valančiui skirta chrestomatija. Ją sudarydamas ir išleisdamas, Grigas Valančių sukūrė didžiajam savo pranokėtiui nerūdijantį paminklą, o taip pat ir sau pačiam (mes mirė 1978. V. 11 — netrukus po veikalo išleidimo).

Autoriui neistorikui, kaip pats prisipažino, nelengva buvo tas milžiniškas medžiagos krūvis apvaldyti, sugrupuoti tam tikrais požiūriais, susisteminti ir sukurti įprastą istorinį veikalą. Paprastai istorinė medžiaga kūriniui grupuojama chronologiškai, tematiškai arba abu būdus kombinuojant. Mūsų autorių G. Valančių medžiagos gausa (embarras de richesses) išvedė iš kelio. Jis teikė skaitytojui surinkta medžiaga: ištraukas iš skaitytų knygų ir iš jų išrašytus šaltinius (dar šiek tiek prisidūrė šaltinių iš Vatikano ir Vilniaus archyvų). Surinktos medžiagos gabaliukus jis davė skaitytojams neilgaus straipsneliais su prie jų prisegtomis antraštelėmis. Tuo būdu išėjo veikalas — didelis rinkinys straipsnių iš viso Valančiaus gyvenimo ir veiklos. Tai savita vyskupui Valančiui skirta chrestomatija. Ją sudarydamas ir išleisdamas, Grigas Valančių sukūrė didžiajam savo pranokėtiui nerūdijantį paminklą, o taip pat ir sau pačiam (mes mirė 1978. V. 11 — netrukus po veikalo išleidimo).

Autoriui neistorikui, kaip pats prisipažino, nelengva buvo tas milžiniškas medžiagos krūvis apvaldyti, sugrupuoti tam tikrais požiūriais, susisteminti ir sukurti įprastą istorinį veikalą. Paprastai istorinė medžiaga kūriniui grupuojama chronologiškai, tematiškai arba abu būdus kombinuojant. Mūsų autorių G. Valančių medžiagos gausa (embarras de richesses) išvedė iš kelio. Jis teikė skaitytojui surinkta medžiaga: ištraukas iš skaitytų knygų ir iš jų išrašytus šaltinius (dar šiek tiek prisidūrė šaltinių iš Vatikano ir Vilniaus archyvų). Surinktos medžiagos gabaliukus jis davė skaitytojams neilgaus straipsneliais su prie jų prisegtomis antraštelėmis. Tuo būdu išėjo veikalas — didelis rinkinys straipsnių iš viso Valančiaus gyvenimo ir veiklos. Tai savita vyskupui Valančiui skirta chrestomatija. Ją sudarydamas ir išleisdamas, Grigas Valančių sukūrė didžiajam savo pranokėtiui nerūdijantį paminklą, o taip pat ir sau pačiam (mes mirė 1978. V. 11 — netrukus po veikalo išleidimo).

Autoriui neistorikui, kaip pats prisipažino, nelengva buvo tas milžiniškas medžiagos krūvis apvaldyti, sugrupuoti tam tikrais požiūriais, susisteminti ir sukurti įprastą istorinį veikalą. Paprastai istorinė medžiaga kūriniui grupuojama chronologiškai, tematiškai arba abu būdus kombinuojant. Mūsų autorių G. Valančių medžiagos gausa (embarras de richesses) išvedė iš kelio. Jis teikė skaitytojui surinkta medžiaga: ištraukas iš skaitytų knygų ir iš jų išrašytus šaltinius (dar šiek tiek prisidūrė šaltinių iš Vatikano ir Vilniaus archyvų). Surinktos medžiagos gabaliukus jis davė skaitytojams neilgaus straipsneliais su prie jų prisegtomis antraštelėmis. Tuo būdu išėjo veikalas — didelis rinkinys straipsnių iš viso Valančiaus gyvenimo ir veiklos. Tai savita vyskupui Valančiui skirta chrestomatija. Ją sudarydamas ir išleisdamas, Grigas Valančių sukūrė didžiajam savo pranokėtiui nerūdijantį paminklą, o taip pat ir sau pačiam (mes mirė 1978. V. 11 — netrukus po veikalo išleidimo).

Autoriui neistorikui, kaip pats prisipažino, nelengva buvo tas milžiniškas medžiagos krūvis apvaldyti, sugrupuoti tam tikrais požiūriais, susisteminti ir sukurti įprastą istorinį veikalą. Paprastai istorinė medžiaga kūriniui grupuojama chronologiškai, tematiškai arba abu būdus kombinuojant. Mūsų autorių G. Valančių medžiagos gausa (embarras de richesses) išvedė iš kelio. Jis teikė skaitytojui surinkta medžiaga: ištraukas iš skaitytų knygų ir iš jų išrašytus šaltinius (dar šiek tiek prisidūrė šaltinių iš Vatikano ir Vilniaus archyvų). Surinktos medžiagos gabaliukus jis davė skaitytojams neilgaus straipsneliais su prie jų prisegtomis antraštelėmis. Tuo būdu išėjo veikalas — didelis rinkinys straipsnių iš viso Valančiaus gyvenimo ir veiklos. Tai savita vyskupui Valančiui skirta chrestomatija. Ją sudarydamas ir išleisdamas, Grigas Valančių sukūrė didžiajam savo pranokėtiui nerūdijantį paminklą, o taip pat ir sau pačiam (mes mirė 1978. V. 11 — netrukus po veikalo išleidimo).

Autoriui neistorikui, kaip pats prisipažino, nelengva buvo tas milžiniškas medžiagos krūvis apvaldyti, sugrupuoti tam tikrais požiūriais, susisteminti ir sukurti įprastą istorinį veikalą. Paprastai istorinė medžiaga kūriniui grupuojama chronologiškai, tematiškai arba abu būdus kombinuojant. Mūsų autorių G. Valančių medžiagos gausa (embarras de richesses) išvedė iš kelio. Jis teikė skaitytojui surinkta medžiaga: ištraukas iš skaitytų knygų ir iš jų išrašytus šaltinius (dar šiek tiek prisidūrė šaltinių iš Vatikano ir Vilniaus archyvų). Surinktos medžiagos gabaliukus jis davė skaitytojams neilgaus straipsneliais su prie jų prisegtomis antraštelėmis. Tuo būdu išėjo veikalas — didelis rinkinys straipsnių iš viso Valančiaus gyvenimo ir veiklos. Tai savita vyskupui Valančiui skirta chrestomatija. Ją sudarydamas ir išleisdamas, Grigas Valančių sukūrė didžiajam savo pranokėtiui nerūdijantį paminklą, o taip pat ir sau pačiam (mes mirė 1978. V. 11 — netrukus po veikalo išleidimo).

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

TRADICINĮ VIDURZIEMIO KONCERTĄ Australijoje, Sydnejaus lietuvių klube, liepos 29 d. surengė vietinis "Dainos" choras, vadovaujamas muz. Broniaus Kiverio, su akompanatorium Algii Laurinaičiu. Koncertą pradėjo vyrų choras E. Gailevičiaus "Ramovėnų maršų", A. Bražinskio daina "Kur gimta padangė", B. Jonušo — "Suaidės vėl laisvės dainos". Vyrams nenusileido moterys, padainavusios B. Gorbulskio "Ar ne tu", J. Svedo "Kaip gi gražūs rūteliai darželis" ir A. Bražinskio "Nemunėli, Nemunėli". Antroje dalyje skambėjo mišrus choro atliekamos dainos — A. Vanagačio "Vėjužėlis", J. Strolis "Valiok, dalgelai", J. Gaubo "Dyvai", M. Klajūno "Audros siaučia", S. Sodeikos "Jūs berniukai augavikai", B. Budriūno "Pradės aušrelė aušti", S. Gailevičiaus "Jaunystė", K. Kavecko "Vilnių žydi liepos". Klubo salė užpildė gausūs šio koncerto klausytojai. Padėkos žodį vadovui muz. B. Kiveriui ir akompanatoriui A. Laurinaičiui tarė "Dainos" seniūnas Pr. Nagys.

VATIKANO MUZEJUJE šią vasarą buvo surengta religinio taikomosio meno paroda "Craftsart in Religion", kurioje dalyvavo 30 amerikiečių dailininkų. Jų tarpe buvo ir niujorkietis dail. Albinas Elskus, šiai parodai pateikęs "Rožinį vitražą nr. 3". Parodos surengimu pasirūpino amerikietis Smithsonian institutas ir Niujorko kardinolas Cooke.

PROF. JONAS KUPRIONIS, Luisianos universiteto emeritas, lankėsi okupuotoje Lietuvoje. Jis skaitė paskaitas miškininkystės klausimais Lietuvos miškų ūkio mokslinio tyrimo institute, dalijosi JAV įgyta mokslinė patirtimi su miškininkais Lietuvos žemės ūkio akademijoje, Kauno miškų technikumė, Vilniaus universitete. Prof. J. Kuprionio paskaitų ciklą Vilniaus universiteto rektoriui J. Kubiliui rekomendavo Luisianos universitetas. Pastarajam prof. J. Kuprionis parvežė medžiagos apie okupuotos Lietuvos miškus bei ten vykdomą mokslinį miškininkystės darbą.

LIETUVISKOSIOS KNYGOS KLUBAS Čikagoje netrukus išleis Albino Baranaušo romano "Rudėnys ir pavasariai arba Užplynių Pul-tinevičius namie ir svetur" III tomą, užbaigiantį pagrindinio veikėjo Pul-tinevičiaus bei jo kaimynų istorijas. Už pirmąjį romano tomą A. Baranauškas yra laimėjęs Lietuvių Rašytojų Draugijos premiją.

SU DAIL. R. JONYNAITES-ZOTOVIENĖS tapybos darbais ir akvarelemis Indianos Beverly Shores atostogaujančius meno mėgėjus supažindino Jono ir Teresės Mildažų surengta paroda. Jos kūriniai atspindi pasaulio bei tėviškės vaizdus, o tapyboje netrūksta ir abstraktinių bandymų. Dail. R. Zotovienė dailę yra studijavusi Čikagos meno institute, Mičigano Oaklando universitete, Madonos kolegijoje Redforde, Birminghamo ir Bloomfieldo meno mokyklose. Daug jos piešinių kalėdiniam šventinimo atvirukams yra panaudojęs Vyduo jaunimo fondas. Ateityje dailininkė yra numatčiusi sukurti keletą didesnių paveikslų istorinėmis temomis.

DVIMENESINIS ŽURNALAS "INDEX", leidžiamas Britanijos sostinėje Londone, šios vasaros numerį yra paskelbė ištrauką iš Tomo Venclovos studijos apie literatūrinę cenzūrą okupuotos Lietuvos rašytojams.

DAIL. ROMAS VIESULAS, gyvenantis ir kūriantis JAV, pirmą kartą su savo kūriniams supažindino Britanijos menininkus ir visuomenę. Jo kitų trijų dailininkų paroda buvo surengta rugpjūčio 23 — rugsėjo 13 d. Oksforde, šio miesto galerijoje.

BRITŲ LEIDYKLA "Augustine Publishing Co." spalio mėnesį išleis M. Bourdeaux knygą apie Lietuvą "Land of Crosses" ("Kryžių žemė"). Susipažinimas su knyga bus surengtas Londono Lietuvių Namuose ir kitose vietovėse.

DAIL. ANASTAZIJOS TAMOSAITIENĖS kūrinių paroda ir audimo kursų rugsėjo 30 — spalio 1 d. d. Brooklyn, Kultūros Zidinyje, surengs Lietuvių Moterų Klubų Federacijos Niujorko skyrius. Šia proga dr. Jonas Balys spalio 1 d. skaitys paskaitą "Lietuvių liaudies raštų ornamentikos kilmė ir reikšmė mūsų tautadailėje". Viešnia iš Kanados dail. A. Tamosaitienė rodys savo kūrinių skaldes.

SOL. LILIJĄ SUKYTĖ, Bavarijos operos Muenchene sopranas, sieminiame operų festivalyje Graze, Austrijoje, atliko pagrindinį Lelios vaidmenį G. Bizet operoje "Perlų žvejai".

ANATOLIJAUS KAIRIO trijų veiksmų dramą "Eldorado" rugpjūčio 6 d. Sao Paulo mieste, Brazilijoje, suvaidino atgaivintas scenos mėgėjų būrelis "Žilvitis". Vaidmenis atliko: Žitos — A. Matulionytė, Lino — D. Saldys, Voro — A. Rudys, Smaisto — A. Vinkšnaitis, Eglės — M. Žutautaitė, Putino — A. Alekna-vičius. Ši drama vaidnuoja partizanų kovą sovietų okupuotoje Lietuvoje po II D. karo. Veikalą režisavo M. Vinkšnaitienė. "Žilvitis" dabar žada plėsti savo veiklą su kitų lietuvių autorių kūrini

R. CHOLKAN & CO. LTD. REAL ESTATE

JANE-BABY POINT, atskiras, centrinio plano, 6 kambarių namas; apšildomas saulės kambarys; gražus natūralus medis viduje; garažas su privačiu įvažiavimu; namas be skolų.

ROYAL YORK- EGLINTON, gražus 6 kambarių vienaaukštis; pilnai užbaigtas rūšys, 2 prausyklos, 2 atviri malkomis kūrenami židiniai; garažas su privačiu įvažiavimu.

SWANSEA, atskiras, originalus tributas, 3 ir 2 miegamųjų, vos kelių likos metų senumo; garažai su privačiu įvažiavimu.

RUNNYMEDE-BLOOR, 8 kambarių mūrinis namas, 2 mod. virtuvės; garažas su privačiu įvažiavimu; namas be skolų; prašoma kaina \$64.900.

HIGH PARK-BLOOR, 7 kambarių atskiras namas; kvadratinis planas, vandeniu-alyva šildomas; 2 prausyklos; garažas su plačiu įvažiavimu, netoli Bloor.

ROYAL YORK-BLOOR, atskiras vienos šeimos 2 miegamųjų (5 kamb.) vienaaukštis, vandeniu-alyva šildomas; užbaigtas rūšys, nemažas sklypas, garažas su privačiu įvažiavimu.

INDIAN RD.-BLOOR, 10 didelių kambarių atskiras namas; kvadratinis planas; garažai su plačiu privačiu įvažiavimu; namas be skolų.

JANE-ANNETTE — palikimas, 5 kambarių atskiras mūrinis vienaaukštis; garažas; prašoma kaina tik \$55.000.

16 ĮSTAIGŲ JŪSŲ PATARNAVIMUI TORONTE IR
ONTARIO PROVINCIJOJE.

P. KERBERIS,
2336 BLOOR STREET WEST
tel. 763-5555 namų 535-1584

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Tel. 532-3400
M6H 1A8

AKTYVAI — virš 15 milijonų			
KASOS VALANDOS:		MOKA UŽ:	
Pirmadieniais	10 - 3	term. indėlius 1 metų	83¼%
Antradieniais	10 - 3	pensijų ir namų s-tas	81¼%
Trečiadieniais	10 - 3	taupomąsias s-tas	71¼%
Ketvirtadieniais		depozitų-čekių s-tas	6%
Penktadieniais		DUODA PASKOLAS:	
Šeštadieniais		asmenines	9½%
Sekmdieniais		nekiln. turto	9¼%
		investicines	10%
Skyrius ANAPILYJE veikia sekmdieniais — 9.30 v.r. iki 1 v.p.p.			

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2,000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki \$10,000. Parduodame "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaides. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

DUFFERIN RADIO AND TV

SALES AND SERVICE Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai.
Prityręs specialistas su ilga praktika.

1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

PROGRESS REAL ESTATE LTD.

Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada
Jums sąžiningai patarnaus: **A. Bliūdžius**
Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

Simons TELEVISION

Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS
2385 Dundas St. W., Toronto Tel. 532-8772
Netoli Lietuvių Namų prie Bloor-Dundas požeminio.

Nuomojam, taisom, parduodam televizijas, "stereo"
aparatus, lietuviškas plokšteles ir suvenyrus.

TIM'S AUTO BODY LTD.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu vartotus automobilius.
24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.)
Toronto, Ont., M6R 1V5 **FILTSOS BROS**
Telefonai 533-8451, 533-8452

Lietuviška maisto gaminių krautuvė

PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ontario Telefonas 535-1258

• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas

(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)
Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukiti kairėn
prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen
gatvę tiesiog į garažą.
• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus pataisymus. •
Savininkai: **A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas**

Los Angeles LB "Spindulio" vyresniųjų tautinių šokių grupė tradicinėje jaunimo šventėje veteranų salėje. Grupę vadovauja O. RAZUTINĖ

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

renkama beveik bilijonas dolerių. Jį gerokai prašoka OHIP draudai skiriamą suma iš Ontario izdo. Seimos, kurių metinis uždarbis neperžengia \$5.000, yra atleistos nuo įmokų. Jų ir pensininkų įmokas padengia Ontario izdas. Opozicija teigia, kad tokia sistema nepasizymi teisingumu. Pirmiausia kiekvienai šeimai, kurios metinis uždarbis prašoka \$5.000 tenka lygiai tokia pati metinė \$456 OHIPo įmoka, nedarant jokio skirtumo, kai šeima uždirba vos \$5.001 ar \$100.001 ir daugiau. Visi pensininkai taipgi atleisti nuo įmokų, nors jų eilėse yra tokių, kurių pajamos prašoka dirbančiųjų uždarbi. Draudos įmokų padengimas pajamų mokesčių pašalintų ši neteisingumą — didesnė našta tektų daugiau uždirbantiems, paliesdama ir turtinguosius pensininkus, mokančius pajamų mokesčių. Neįvertintų pajamų, kaip ir dabar, būtų atleisti nuo draudos įmokų.

Kanados laiškaniečių unija, turinti 18.000 narių, nutraukusi naujos sutarties derybas, pradeda balsavimą streiko klausimu. Spėjama, kad didžioji narių dalis pasisakys už streiką, kurį legaliai bus galima pradėti maždaug po mėnesio. Pasak unijos vado R. McGarrio, didžiausia kliūtis yra pasiūlytas permenkas atlyginimo padidinimas. Vidutinis valandinis laiškaniečių atlyginimas dabar yra \$6.65, šiek tiek mažesnis už streikui jau seniai pasiruošusių paštininkų. Pašto paslaugas vėl sulėtino valdinės orinio susisieki-mo bendrovės "Air Canada" mechanikų pradėti rotaciniai streikai, dėl kurių šios bendrovės vadovybė visiškai nutraukė "Air Canada" skrydžius. Pirmosios klasės pašto siuntos Kanadoje buvo pervežamos lėktuvais. Apie 60% jų tekdavo "Air Canada" bendrovei. Pastarojoje dabar jau ruošiasi streikuoti ir pagalbinis skraidintysis personalas. Pilotų unijos streiką pašalino tiesioginis darbo ministerio J. Munro įsikišimas, bet ir jie dabar yra be darbo dėl mechanikų pasikarsčiavimo. Iš darbo laikinai atleisti ir beveik visi kiti "Air Canada" tarnautojai. Kai streikais grasina net trys unijos, bendrovei neliuko kito kelio, išskyrus darbo nutraukimą, kol bus užtikrinti normalūs lėktuvų skrydžiai.

Kanados policininkų draugija, matydama artėjančius federacinio parlamento rinkimus, pradeda kovą už mirties bausmės grąžinimą žmogžudžiams. Ją 1976 m. panaikino federacinio parlamento nariai, balsuodami pagal savo sąžinę, nors mirties bausmei pritaria net 80% apklaustų kanadiečių. Žmogžudysčių skaičius dabar kasmet pastebimai auga. Kaikurie žmogžudžiai šį nusikaltimą netgi įvykdo pakartotinai. Ontario policijos atstovai, besiruošdami visos Kanados policininkų suvažiavimui, nutarė iš kiekvieno policininko surinkti po \$4. Atrodo, šiam pasiūlymui pritaris ir kitų Kanados provincijų policininkai. Surinktoji suma tada bus panaudota viešai propagandai, reikalaujančiai mirties bausmės grąžinimo, darančiai spaudimą tiems politikams, kurie nesiskaito su savo rinkėjų reikalavimais.

Tarptautinės "Šaškių žvaigždžių" varžybas Taškente laimėjo Vilniaus universiteto studentė Roma Vitkauskaitė ir pasaulio čempionė Jelena Michalovskaja iš Maskvos. Jos abi turnyrą užbaigė be pralaimėjimų, surinkusios po 12 taškų iš 15 galimų. Trečioji vieta teko vienu tašku Ligšiolinės Otavos pastangos šiam Kanados piliečiui išlaisvinti buvo nesėkmingos. Tardymo metu J. Bakichas paneigė jam metamus kaltinimus. Pagal Jugoslavijos įstatymus jis gali būti laikomas kalėjime pusę metų be oficialaus apkaltinimo ir teis-mo.

SPORTAS

SPORTAS LIETUVOJE

PASAULINIAI REKORDAI

Naują pasaulinį moterų šuolio į tolį rekordą rugpjūčio 18 d. Kišiniove pasiekė Vilniaus pedagoginio instituto studentė Vilma Bardauskienė, priklausanči "Dinamo" klubui. Ji pirmą kartą šios rungties istorijoje peržengė lig šiol ne vienos moters neįveiktą 7 metrų ribą. Jau pirmu šuoliu V. Bardauskienė nukriėjo 7 m ir 7 cm, šį rezultatą pakartojo trečiu šuoliu, o ketvirtu bandymu nušoko 7 m 6 cm. Trenerio Jano Gadovičiaus nuomone, pasiektą pasaulinį 7 m 7 cm rekordą greičiausiai būtų pagerinęs antrasis V. Bardauskienės šuolis, kuris, deja, baigėsi nesėkmingai — praradusi pusiausvyrą, ji atsistojo duobėje, šuolio rezultatai sumažindama iki 6 m 82 cm. Su normaliu "nutūpimu" tas šuolis būtų turėjęs viršyti 7 m 7 cm. Ligšiolinis pasaulinis 6 m 99 cm rekordas priklausė R. Vokietijos sportininkei Z. Zigl ir buvo pasiektas 1976 m. V. Bardauskienė į pirmąsias šuolininkės iškilio 1977 m. rugsėjo 11 d. Kišiniove į pagerino Lietuvos rekordą iki 6,78 m, rugsėjo 22 d. Krasnodarske nušoko 6,82 cm, užsitikrindama ir Sovietų Sąjungos rekordą, kuris priklausė maskvietei Lidijai Alfejevai. Pradiniai šių metų bandymai V. Bardauskienėi buvo nesėkmingi, dažniausiai dėl pertolimų atsispyrimų. Pasak trenerio J. Gadovičiaus, vilties teikė V. Bardauskienės gerinami asmeniniai rezultatai trišuolyje, bėgime, šuoliuose iš vietos, kurie anksčiau ar vėliau turėjo prisidėti ir prie šuolio į tolį. Jis betgi prisipažįsta, kad apie pasaulinį V. Bardauskienės rekordą Kišiniove niekas ne negalvojo. Moterų šuolio į tolį 6 metrų ribą 1939 m. vasarą įveikė vokiečių K. Siule, nušokus 6 m 12 cm. Įveikti 7 metrų ribai prirėkė net 39 metų. Džiugu, kad šį žygį pagaliau atliko Lietuvos lengvaatletė V. Bardauskienė, kuri dabar ruošiasi pasaulinėms varžyboms Prahoje.

Antrąjį pasaulio rekordą pasiekė jauna plaukikė iš Vilniaus — Lina Kačiūsyte. Dalyvaudama pasaulio plaukimo pirmenybėse, kurios įvyko Vakarų Berlyne, ji du kartus pagerino 200 m plaukimo krūtine rekordą. Pirmą rekordą ji pasiekė rugpjūčio 24 d. pasekme 2:33,11. Tose pačiose pirmenybėse šį rekordą ji dar pagerino iki 2:31,43. Moksleivė L. Kačiūsyte yra tik 14 metų amžiaus. Pasaulio rekordai lietuviams nėra svetimi. Pirmąjį pasaulio rekordą pasiekė Birutė Kalėdienė jieties metu.

Šią vasarą pirmą kartą įvyko maratono plaukimas per Kuršių marias. Jo pradžiai buvo numatytas Ventės ragas, užbaigai — Nida. Rengėjų planus betgi sukludė tame ruože siautęs ir didelis bangas sukelęs vėjas. Vyr. teisėjas R. Kizevičius pasirinko kompromisinį sprendimą — 12 plaukikų "Gintaro" laivą iš Nidos jis nuvežė priešinga Kaliningrado kryptimi. Devynių kilometrų plaukimas Nidon buvo pradėtas iš "Gintaro" laivo, kai jis buvo netoli nuo Morskosje gyvenvietės. Pirmasis Nidon atplaukė Kauno politechnikos instituto absolventas Raimondas Bačiūnas per vieną valandą 37 minutes ir 36 sekundes. Antrą vietą užėmė trim minutėmis vėlesnis Zigmantas Kazlauskas, viena sekunde pralenkęs III vietos laimėtoją Andrių Labanauską. Sekančiais metais maratoninį plaukimą Nidon žadama pradėti nuo Ventės rago.

Tarptautinės "Šaškių žvaigždžių" varžybas Taškente laimėjo Vilniaus universiteto studentė Roma Vitkauskaitė ir pasaulio čempionė Jelena Michalovskaja iš Maskvos. Jos abi turnyrą užbaigė be pralaimėjimų, surinkusios po 12 taškų iš 15 galimų. Trečioji vieta teko vienu tašku Ligšiolinės Otavos pastangos šiam Kanados piliečiui išlaisvinti buvo nesėkmingos. Tardymo metu J. Bakichas paneigė jam metamus kaltinimus. Pagal Jugoslavijos įstatymus jis gali būti laikomas kalėjime pusę metų be oficialaus apkaltinimo ir teis-mo.

Ligšiolinės Otavos pastangos šiam Kanados piliečiui išlaisvinti buvo nesėkmingos. Tardymo metu J. Bakichas paneigė jam metamus kaltinimus. Pagal Jugoslavijos įstatymus jis gali būti laikomas kalėjime pusę metų be oficialaus apkaltinimo ir teis-mo.

atsilikusiai leningradietei Galinai Kuznecovai. Iš užsienio atstovų geriausią rezultatą pasiekė olandė Barbara Gras, turnyrą užbaigusi su 8,5 tašku.

Kretingos "Švyturio" motobolininkai, nugalėję 5:1 Cerkso "Automobilistą", išsikovojo pirmą vietą pirmojoje Sovietų Sąjungos motobolito lygoje ir teisę sekančiais metais žaisti aukščiausioje lygoje. Motobolui yra vadinamas futbolu primenantis motociklininkų žaidimas.

Vilnietis R. Valiulis dalyvavo lengvosios atletikos varžybose Kuboje, kurios ten buvo surengtos XI-jo pasaulinio jaunimo ir studentų festivalio proga. Lietuvos atstovas laimėjo bronzos medali 400 m bėgime, šį nuotolį įveikęs per 47,06 sek. Aukso medalį per 45,77 sek. išsikovojo kubietis A. Chuantorena, dukart buvęs olimpinis čempionu.

ATLETIKOS PIRMENYBĖS

S. Amerikos baltiečių lengv. atletikos pirmenybės, numatytos š. m. rugsėjo 16 d. Klevelande, susidėjęs nepalankioms aplinkybėms, neįvyks. Šias pirmenybes, susitarus su Toronto lietuviais, nutarta rengti prie Hamiltono esančiame latvių stadione Sidraline. Pirmenybės įvyks rugsėjo 16 d., ir jokių kitokių pakeitimų nenumatyta, tačiau platesnė informacija dar bus duota klubams ir spaudai. Visus lengvaatlečius kviečiame gausiai dalyvauti. Po gausaus pasirodymo PLSZ-nėse tikimės, kad ir šios pirmenybės susilauks plataus susidomėjimo.

SALFASS IR ALFAS DEKLARACIJA

Pasaulio Lietuvių Dienų metu, 1978 m. liepos 3 d., Toronto, Kanadoje, susirinkę Siaurės Amerikos Lietuvių Fizinio Auklėjimo bei Sporto Sąjungos ir Australijos Lietuvių Fizinio Auklėjimo Sąjungos atstovai nutarė:

1. Steigti Pasaulio Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto Sąjungą (PLFASS), kurios tikslas būtų jungti visus pasaulio lietuvių sportininkus ir koordinuoti bendrą sportinę veiklą.
2. PLFASS savo veiklą derina su bendrąja Pasaulio Lietuvių Bendruomenės veikla.
3. PLFASS įstatas ir jos veiklos programa parengia SALFASS valdyba, kuri šėsių mėnesių laikotarpyje pateikia S. Amerikos ir Australijos sporto vadovybėms priimti ir jų suvažiavimams patvirtinti.
4. PLFASS rūpinasi, kad atskiri sporto padaliniai būtų atstovaujami visuose Lietuvių Bendruomenės vietuose.
5. PLFASS įsipareigoja organizuoti bendrus sporto renginius.
6. Ši deklaracija skelbiama pasaulio lietuvių spaudoje, nuorašus pasiunčiant ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenėi.

pas. Pranas Berneckas, SALFASS centro valdybos pirm.

Antanas Laukaitis, ALFAS pirm.

VYČIO ŽINIOS

Vyčio sportininkė Laura Žukaitė ir Arūnas Jasas, sukūrusius lietuvišką šeimą, sveikiname ir linkime daug saulėtų dienų.

Vaikų - tėvų pobūvis įvyks spalio 14 d. Toronto Lietuvių Namų Vytauto D. menotėje. Trisdešimtmečio proga bus pristatyti iškilnesi sportininkai, PLSZ medalių laimėtojai, rodomi žaidynių filmai ir pan. Į šį pobūvį kviečiami buvę vyčiai, aktyvūs sportininkai, rėmėjai, tėvai ir vytičių bičiuliai. Įėjimas nemokamas. Po oficialios dalies — šokiai ir vaišės. Informacijos reikalaujame kreiptis pas J. Baisį 485-1488 ir J. Budrį.

Mūsų rėmėjams — Prisikėlimo bankeliui ir J. Gustainiui nuodėdžiai dėkojame.

Baltiečių lengvosios atletikos pirmenybės įvyks rugsėjo 16 d. latvių stadione prie Hamiltono. Po sėkmingo pasirodymo PLSZ 2-nėse tikimės dar sėkmingesio mūsų lengvaatlečių pasirodymo šiose pirmenybėse. A. S.

PATIKSLINIMAS

"T2" 31-32 nr. atspausdinta Tau-ragės gimnazijos 1936 m. krepsinio komandos nuotrauka, ku kuria yra praleista pavardė. Trečias iš dešinės yra Mamertas Duliūnas. Už klaidą atsiprašome. A. S.

Ateitininkų žinios

Naujų mokslo metų veiklos pradžia prasidės rugsėjo viduryje. Ateitininkiskai veiklai pradėti rugsėjo 17 d., 10 v.r., bus specialios Mišios, kuriose visi ateitininkai dalyvaus organizuoti. Po Mišių Prisikėlimo parapijos Parodų salėje bus bendri užkandžiai. Kviečiami visi jaunučiai, vyr. moksleiviai, studentai, sendraugiai ir tėvai.

Toronto moksleivių studijų savaitgalis įvyks Wasagos stovyklavietėje rugsėjo 8-10 d.d. Tema — "Entuziazmas". Ji bus nagrinėjama tokiu būdu, kad visi dalyviai bus įjungti. Tikimasi, kad atvyks moksleivių ir iš kitų kuopų. Norintieji dalyvauti ir gauti smulkesnių informacijų prašomi kreiptis į Daivą Kolyčiūtę tel. 654-5481 arba Rūta Girdauskaitę tel. 536-4537.

Skautų veikla

Už uolų ir darbštų vadovavimą pakeltos ir paskautininkės laipsnė — Onutė Balsienė ir Elena Namikienė. Pastaroji gausioje skautininkų-kių sueigoje, VI-toje Tautinėje Stovyk-

loje, pasižadėjo dirbti skautijos gerojei ir gavo žalią kaklaraištį. Sveikiname pakeltasias vadoves.

VI-toj Tautinėje Stovykloje "Gintaro" vadovių mokyklos praktinė dalį baigė šios "Satrijos" tunto sesės: R. Bubelytė, R. Trinkaitė ir L. Radzevičiūtė.

Ižodžio apeigas VI-toje Tautinėje Stovykloje atliko: vyr. skaučių A. Paliulytė; jūr. skaučių — K. Garbaliuskaitė, V. Sernaite; jūr. jaunių — V. Stirbytė.

Rugsėjo 17 d., 11 v.r., skautų būkle šaukiamas "Satrijos" ir "Rambyno" tuntų vadovų-kių pasitarimas 60-mečio šventės reikalu. Šventė rengiama kartu su skautininkų-kių ramove rugsėjo 30 — spalio 1 d.d. Laukiami svečių iš visų artimesnių vietovių.

Po VI-tosios Tautinės Stovyklos grupė ten stovyklavusių skautų-kių rugpjūčio 30 — rugsėjo 1 d.d. lankėsi Toronte, kur buvo vietinių brolių bei sesių priimti ir globojami. Apropodu žymesnės Toronto vietos ir bendrame laue centrinėj saloj atsisveikinta, tariant iki pasimatymo jaunimo kongrese. C. S.

REAL ESTATE LTD.

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys

Telefonai: 536-2738 ir 536-2664

1611 BLOOR ST. WEST

ALHAMBRA — ARTI LIETUVIŲ NAMŲ, atskiras plytų namas, 14 kambarių; 5 kambariai pirmame aukšte, plus 4 butai nuomoti, geros pajamos, geras butas savininkui, garažas. Kaina nužeminta.

BLOOR-SHAVER, 3-jų miegamųjų vienaaukštis, gražių plytų; 50 pėdų sklypas, daržas su uogom ir vaismedžiais; visur kilimai, didelė, moderni virtuvė 20x10; platus privatus įvažiavimas, prijungtas garažas; namas išmokėtas; prašoma kaina \$73.000.

REIKALINGI

NAMAI PARDAVIMUI

Vakaraš skambinkite į namus

A. Garbenis 489-1543

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:

8½% už 1 m. term. dep.
8½% už pensijų ir namų planą
7½% speciali taup. sąsk.
7% už taupymo s-tas
6% už čekių s-tas (dep.)

IMA:

9½% už asm. paskolas
9¼% už mortgičius

AKTYVAI virš 20 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — pinigines perlaides, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,
Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario
ir 532-1149 M6P 1A6

ED. KONDRATAS, siuvėjas

1113 Dundas St. W., Toronto, Ont. M6J 1W9 Tel. 533-5454

Lietuviška "Real Estate" įstaiga St. Petersburg, Floridoje

ANGELE E. KARNIENE Broker • Realtor
Notary Public
3701 Gulf Blvd., St. Petersburg Beach, Florida, 33706
Telefonas (813) 360-2448 • vakare (813) 345-2738

Lietuviška maisto krautuvė EUROPEAN MEAT & DELICATESSEN

2899 Bloor St. W., prie Prince Edward
Tel. 233-9783 NAUJI LIETUVIAI SAVININKAI

STEPHAN'S FURS

406 Roncesvalles Ave. Telefonas 536-5936 ir
Telefonas 762-7775 • 2239 Bloor Street West
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepturės. Priimami užsakymai. Darami pataisymai bei persiuvimai.

AUTORITE SALES & SERVICE

1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331
BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue (Torp Dundas ir College) Telefonas 531-1305
★ Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
★ Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. ★ Visi automobilių mechanikai
★ taisymai. ★ Sniginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F. ★ GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETIT

Cikagos lietuvių horizonte

VLADAS RAMOJUS

IS OKUPOOTOS LIETUVOS atvykusių dainininkų Edmundo Kuodžio, Jono Girijoto ir akompaniatorės Jūratės Šniukštaitės-Kuodienės koncertas įvyko rugpjūčio 19 d. buv. B. Pakšto salėje Čikagoje. Salė, talpinanti apie 300 žmonių, buvo pilnutėlė palyginti jaunos, gražios publikos. Abu okup. Lietuvos dainininkai žinomi kaip duetų meistrai, išleide plokštelių ir jau antrą kartą lanką S. Amerikos žemyną. Jų koncertas Čikagoje, organizuotas privačių žmonių iniciatyva, sakyčiau, nebuvo slapas. Pranešimus apie koncertą dėjo dienraštis "Draugas" ir skelbė laikurios radijo stotys. Iš klausyti jų dainų koncerto, kuriame atlikti daugiausia duetai, buvo tikrai įdomu. Vos įžengę į sceną, abu palyginti dar jauni dainininkai ir jų akompaniatorė buvo pasitikti plojimai. Pirmieji duetai skambėjo daugiausia apie tėviškę, jos padangę, pilkus kelius, motiną ir t.t. Puikius balsai ir tikrai įdomi interpretacija žiūrovis maloniai stebino. Buvo ir jautrių vietų dainų tekstuose, kaip pvz. "Prie lopsio viena tu būdėjai...", "Lietuva visa rauduoja..." ir t. t. Kurie laikams tie žodžiai taikomi, kiekvienas gal savaip galvojo. Antrojo koncerto dalyje abu solistai atskirai padainavo solo ir koncertą užbaigė vėl duetais.

Porą B. Dvariono kūrinių planu n paskambino akompaniatorė J. Šniukštaitė-Kuodienė. Vabalninkiečiui Jonui Girijotui dainuojant smagias dainas "Per Klausučių įlytėlę" ar "Saldus alus", ypač mes, augstaičiai, gyvenom savose gimtinėse, seniai bematytų žmonių tarpe.

Beveik visos atliktos dainos paršytos dabar Lietuvoje gyvenančių kompozitorių. Publikos ausys nepagavo tokių žodžių, kuriuose atskambėtų komunistinė propaganda. Koncerto klausytojų tarpe matėsi buv. PLB pirm. inž. Br. Nainys, ALTos cv vicepirm. dr. K. Riaukeliūnas, krikščionių demokratų veikėjas Vl. Soliūnas, prof. B. Vitkus, dr. T. Remekis ir daug kitų, jų tarpe ir pora "Draugo" redaktorių.

KAI PO KONCERTO norėjau padaryti nepolitinį pasikalbėjimą su sol. Jonu Girijotu "Tėviškės Ziburiam", jis griežtai atsisakė, bet privaičiai apie savo kelią ir dainininko karjerą šį tą papasakojo. Gimęs 1936 m. Natšikių km., Vabalninko vlsč., ūkininkų šeimoje, pokario metais lankė Vabalninko gimnaziją, kur jo muzikos mokytojas pastebėjo neeilinį talentą ir pasiūlė į Panevėžio

muzikos mokyklą. 1953 m. jaunas vyras iš Vabalninko per Žaliąją girią dviračiu nuvažiojo į Panevėžį, gerai išlaikė konkursinius egzaminus ir buvo priimtas į muzikos mokyklą. Po kiek laiko sekė tokie pat konkursiniai egzaminai ir Vilniaus muzikos konservatorijai. Ir juos J. Girijotas gerai praėjo, pralenkdamas ir dabar vieną kitą gerai žinomą Lietuvos solistą. Šiuo metu Jonas Girijotas, Lietuvos ūkininkų sūnus, jau tvirtai atsistojęs ant kojų: jis yra Lietuvos TSR nusipelnęs artistas ir II-sios Vilniaus vaikų muzikos mokyklos direktorius.

NEVIENA KLAUSYTOJĄ Lietuvos dainininkų koncertas nutrebino ir kita akimirka. II-je koncerto dalyje tenoras E. Kuodis, solo padainavęs porą kūrinių, plojimams dar nepasibaigus, ėjo nuo scenos. Tuo momentu pamatė čia pat sėdintį mūsų žymųjį tenorą Stasį Barą, ištiesė jam ranką, apkabino ir nuosirdžiai pasveikino. Tikėjomės, kad abu solistai jau iš seniau pažįstami. Bet, pasirodo, ne. Matyt, St. Baro vardas E. Kuodžiui žinomas Lietuvoje. Koncerto metu iš giminių užužinojęs, J. Girijotas klausosi ir St. Baras su žmona, sol. E. Kuodis ir atidavė deramą pagarbą ne tik išeivijai, bet ir visos lietuvių tautos tenorui, karjeros zenito pasiekusiam jau išeivijoje.

ŽURNALISTAS ALGIRDAS PUŽAUSKAS, seniau ilgesni laiką redagavęs "Naujienu" pirmąjį puslapį, dabar dirbantis vienoje didelėje prekybos bendrovėje, nuo rugsėjo 13 d. pakviestas "Draugo" 1 psl. redaktoriūm. Su A. Pužausku, įėjusių gimnazijos Kaune absolventu, 6 metus kartu dirbome Lietuvių žurnalisto S-gos centro valdyboje. Taip pat "Draugo" spaustuveje jau kuris laikas dalinį darbą atlieka buv. "Naujienu" spaustuves vedėjas K. Vaitkevičius ir buv. "Naujienu" rinkėja E. Rukienė.

KUN. VACLOVUI GUTAUSKUI, SJ, Jaunimo Centro Čikagoje vice-direktoriui, rugpjūčio 15 d. suėjo 65 m. amžiaus. Jis savo laiką ne vieną kartą yra apvažiavęs S. Amerikos žemyną, rinkdamas aukas jėzuitų vienuolynų, koplyčios ir Jaunimo Centro stovyboms. Joms tuo būdu surinko pagrindines sumas. Šiuo metu dėl pašlijusios sveikatos ne tik žiemos, bet ir vasaros dienas praleidžia sėsliai prižiūradamas Jaunimo Centra, nes lankytojų, ypač iš kitur, ir vasaros metu netrūksta.

SUDBURY, ONTARIO

(Atkelta iš 4-to psl.)

paruošė. Iškilmes pranešėju buvo Erikas Rotkis. Stalą palaimino ir pritaikytą žodį pasakė kun. Ant. Sabas. Paskiau dar kalbėjo KLB Sudburio apylinkės pirm. Aleksas Kusinskis, J. Labuckienė šaulių moterų vardu ir V. Pečiulis iš Toronto. Vestuvėms pritaikytą poeziją deklamavo Erikas Rotkis lietuviškai, o Danguolė Rotkienė tą patį — angliškai. Viskas praėjo labai gražioji lietuviškoji nuotaika. Sekantį sekmadienį buvo atlaikytos Mišios jaunavedžių intencija. Po Mišių vėl buvo pietūs to pačios suomų salė, kur susirinko daugiau kaip 40 žmonių.

Optical Studio

OKULISTAS R. SCHMID
Naujas adresas:

1586 Bloor St. West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(prieš Lietuvių Namus)

Tel. 535-6252

Greitas pataravimas, neaugsštos kainos. Gaunami kontakto lėšiai (contact lenses).

FRANK BARAUSKAS LTD., Realtor
3828 BLOOR STREET WEST, ISLINGTON, ONTARIO

FB • NAMAI • VASARNAMIAI • OKIAI

Stayner, Springhurst,
Wasaga, Collingwood
(705) 445-8819
atstovas MARIO TURCO

ISTAIGOS 233-3323 NAMŲ 743-0100

BALTIC EXPORTING CO.

SIUNTINIAI Į BALTIJOS KRASTUS IR SOV. SĄJUNGĄ
• Priimame užsakymus ir maisto siuntinių iš Danijos.
• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui.
DARBO VALANDOS: 9 v.r. — 5 v.p.p. (po 5 v.p.p. susitarus telefonu);
šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečiadieniais uždaryta.
482 Roncesvalles Ave., Telefonas Savininkai
Toronto, Ont. M6R 2N5 531-3098 S. ir F. Janavičiai

DRAUDA

Balio Maskeliūno įstaiga

Tel. 251-4864 arba 251-4025 • Namų tel. 277-0814

2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403

Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS

• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Saunusis Toronto "Gintaras" sutinkamas tradicinėje Los Angeles "Spindulio" šventėje

Nuotr. L. Kanto

Ar Amerika gintų Europą?

PRANYS ALŠENAS

Sitoks klausimas nekartą jau buvo svarstytas demokratinų kraštų spaudoj. Įdomių samprotavimų ta tema pateikia Toronto leidžiamas "The Globe and Mail" dienraščio skiltininkas Richard J. Needham (1978. VIII. 24), kurio mintis čia mėginsiu perduoti.

Pirmasis pasaulinis karas truko nuo 1914 iki 1918 m., tačiau amerikiečiai ir vykdami į Europą ar Aziją, palikdavo tėvus, brolius, seseris, žmonas, vaikus. Nebe tokia padėtis dabar. Ypač dideliuose miestuose vykdomi organizuoti nusikaltimai, siautėja padugnės.

Be to, nūdieniai amerikiečiai nelabai bėmili savo valdžios viršūnės Vašingtone. Dar prez. Franklino D. Roosevelto ir Harry Trumano laikais buvo kas kita. Žmonės klausė jų įsakymų bei nurodymų ir telkėsi aplink juos. Tokio autoriteto dabar esą nebepatiria prezidentas Jimmy Carteris.

Robert Nisbet savo knygoje "The Twilight of Authority" sako, kad dabartiniai amerikiečiai yra linke į kerštingumą, indifferentiškumą prieš betkokią autoritetą — policiją, kariuomenę, teismą, mokyklą, religinę bendruomenę.

Amerikiečiai, kaip ir kanadiečiai arba ir V. kraštai, moka didelius mokesčius — ir ne karo metu jie siekia 35% uždarbio. Karo metu reikėtų mokėti dukratį po 35% nuo uždarbių ir pelno. Tad kas gi norėtų tai daryti?

Pagaliau daug sveria Amerikoje vadinamasis ciniškumas. Esą Woodrow Wilsonas siuntė amerikiečius į Europą 1917 m., "kad jie padarytų pasaulį saugų demokratiniais principais ginti", o Franklinas Rooseveltas 25 metais vėliau siuntė amerikiečius šūkiu, kad būtų išlaikytos "keturios laisvės". Nebe taip lengva būtų surasti tinkamą priežastį dabar, ypač po Jungtinių Tautų fiasco...

Stayner-Wasaga, Ontario

TAUTOS ŠVENTĖ. Staynerio, Wasagos ir apylinkių lietuvių viečiamė rugsejo 23, šeštadienį, 6.30 v.v., į Tautos Sventės minėjimą Staynerio "Golden Apple" restorane. Programoje: trumpa paskaita, eilėraščiai, dainos, vakarienė ir pasilinksminimas. Vakarienę užsisakyti pas J. Lapavičių tel. 428-2105. Maloniai prašome visus atsilankyti.

Apylinkės valdyba

NORITE SUSIPAZINTI su "Tėviškės Ziburio" savaitraščiu? Atsiųskite savo adresą ir gausite juos kurį laiką nemokamai. Naujienų skaitytojam "TZ" pirmisiais metais kainuoja tik \$9.

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ontario L5H 1G4

Louis Temporale — oficialus skulptorius —
Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kopų paminklų akmenis ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų.

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume ne skubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529.

KAZLAUSKAS

Visais kelionių reikalais betkur pasaulyje skambinti

tel. 533-3531

nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

Ištvėrmingi gimnazijos rėmėjai

113-to numerio sidabrinė sukaktis

1953 m. rudenį surinkau Buffalo, N.Y., apylinkėje 20 asmenų, sutinkančių aukoti Vasario 16 gimnazijai po \$1 į mėnesį. Tai ir buvo pradžia gimnazijos rėmėjų būrelio, kuriame buvo duotas 113-tas numeris. Porą metų tas rėmėjų skaičius išsiilaukė, ir visi stropiai aukoję. Vėliau, Buffalo apylinkės lietuviams smarkiai retėjant, būrelio narių skaičius pradėjo mažėti. Prietaringieji net teigė, kad būrelis, turėdamas tokį numerį, tikrai neišsilaikys, ir narių skaičius nukrito iki 9, bet jų teigimas nepasitvirtino. Niagaros apylinkių Kanados lietuvių būrelio narių skaičių papildė ir įrodė, kad ir 113 numeris nėra nė kiek blogesnis už kitus.

Siemet šis būrelis, minėdamas savo 25 metų sukaktį, jau turėjo 31 narį. Yra pagrindo tikėtis, kad ateityje šioj apylinkių lietuviškos mokyklos rėmėjų skaičius dar padidės, nes dauguma šeimų savuosius vaikus jau užbaigė išmoksinti, o, be to, ir būrelio vadovas žada turėti daugiau laiko, nes už keleto mėnesių turi išeiti į pensiją.

Manau, kad šis būrelis iki šiolie buvo mažiausias narių skaičiumi, bet didžiausias teritorijos atžvilgiu. Pvz. šiemet būrelyje yra 12 narių iš JAV (Buffalo, N.Y. — 6, Pensilvanijos — 2, Floridos — 2, Vašingtono valst. — 1, Vokietijos — 1) ir 19 iš Kanados (St. Catharines — 9, Wellando — 5, Port Colborne — 2, Niagara Falls — 1, Hamiltono — 1, Toronto — 1). Suprantama, taip plačiai išsimečiusiems nariams sunku buvo sueiti ir paminėti būrelio 25-tį. Vis dėlto šis būrelis sidabrinę sukaktis buvo paminėti liepos 9 d. ant Wellando kanalo kranto prie Sidauskų svetainės.

Nuosirdžiai dėkingas esu Wellando mėsieriojų klubui už pakvietimą būrelio narių į metinę išskylą kartu paminėti ir būrelio 25-tį.

Išskyla buvo pradėta meškeriojimo rungtynėmis, kurias užbaigus, buvo išdalinios premijos: už greičiausiai sugautą žuvį, už didžiausią ir už daugiausia pagautų žuvų. Po to gra-

žiam ore pasivažiavę ir pabendrauta iki sutemų. Kaip šeiminių, taip ir viešnių šiai išskylai buvo gerai pasirušiusios.

Kokias premijas gavo meškeriojimo rungtynių laimėtojai, nežinau, bet Vasario 16 gimnazija čia laimėjo per \$100. Ponios Stofos Butkienės iniciatyva buvo padaryta gimnazijai rinkliava. Be to, dar 4 meškeriojimo, pagerbdami būrelio sukaktį, įstojo į jį nariais. Jiems ir visiems kitiems šia proga aukojusiems bet rinkėjai reikiu nuosirdžiai padėką ir pagarbą.

Nors per visą būrelio gyvavimo laiką jo nariai keitėsi, vieni įstodavo, kiti pasitraukdavo, bet vis dėlto pats būrelis branduolių — būrelio veteranai (būfaličiai) išsilaikė. Vienas jų išbuvo nariu 19 metų, kitas — 20, trečias — 23 ir trys net po 25 metus. Šia proga dėkoju jiems už jų pasiryžimą ir ištvėrmę, remiant lietuvišką mokyklą. Ypatinga padėka ir pagarbą priklauso a. a. Kosto Gludos našlei Marijai, dabar gyvenančiai Lake Worth, Floridoje. Josios vyras mirė, išbuves gimnazijos rėmėju 24 metus. Ji, žinodama, kaip nuosirdžiai Kostas tą mokyklą rėmė, prašė palikti jo vardą rėmėjų sąrašė 25-tus metus ir pati įsirašė į būrelio nares. Taip pat dėkingas esu ir Kanados pusę gyvenantiems būrelio nariams už jų gilų lietuviškų reikalų supratimą ir už šio būrelio atgaivinimą. Jie pradėjo įsijungti į būrelį jau prieš šėsetą metų. Šiuo metu būrelyje yra 19 kanadiečių. Aš vis dėlto manau, kad Niagaros apylinkėse galėtų būti žymiai didesnis skaičius lietuviškos mokyklos rėmėjų. Tad kviečiu visus — įsijunkite į šios vieništelės lietuviškos mokyklos rėmėjų eiles. Būrelio adresas: 466 Lovering Ave., Buffalo, N.Y. 14216, USA.

Sios sukakties proga atsiliepė kairie ir buvę būrelio nariai bei kiti asmenys, atsiųsdami gimnazijai auką: dėkoju visiems ir laukiu atsakymo iš neatsiliepusių.

Romas Masiulionis,
113 būrelio vadovas

Lietuviškos vestuvės Paryžiuje

Liepos 8 d. Prancūzijos Paryžiuje, Saint Paul - Saint Louis šventovėje, įvyko Antano Šileikos ir Snaigės Valiūnaitės sutuoktuvės. Pamergėms buvo Snaigės draugės iš Toronto ir JAV, pirmuoju pabroliu — Antano brolis Julius-Juozas, kitais pabroliais — Antano brolis Audrius ir Snaigės brolis Auksuolis. Jungtinių apygėas atliko kun. J. Petrosius. Prieš apeigas pasveikino jaunųjų tėvus, gimines ir svečius, atvykusius iš užjūrio (Kanados ir JAV), pabrėždamas, kad šioje keleto šimtų metų senumo šventovėje pirmą kartą įvyksta vestuvių apeigos lietuvių kalba. Kun. J. Petrosius taip pat kalbėjo jauniems apie gilią vestuvių reikšmę ir pasidžiaugė jaunųjų stiprią lietuvišką išsiskleidimu.

Didingoje šventovėje galingai skambėjo vargonai, žengiant jaunąjį prie altoriaus, o melodingi fleitos garsai vestuvių apeigų metu romantiškai nuteikė dalyvius, nukeldami į gražų svajų pasaulį... Vargonais grojo Algis Dargaušis, studijavęs 3 metus vargonų muziką Paryžiuje. Vargonų muzika daugiausia buvo parinkta iš lietuvių kompozitorių kūrybos. Fleita grojo žymus Paryžiaus fleitistas.

Vestuvių vaišės įvyko Prancūzijos Lietuvių Katalikų misijos patalpose. Vaišių stalas buvo skaniai ir elegantiškai paruoštas vienos prancūziškos valgyklos. Taip pat buvo jų atsiųsti maisto patarnautojai.

Vestuvėse dalyvavo Snaigės tėvai ir brolis, Antano mama ir Antano broliai, Snaigės krikšto mama p. Galinienė iš JAV ir Antano teta p. Starienė iš Kanados, dalis vietinių Paryžiaus lietuvių: p.p. Klimai, Bačkiai, skulptorius A. Mončys ir kiti.

Taip pat dalyvavo dalis personalo iš instituto, kur Antanas dėsto anglų kalbą, kolegos iš Sorbonnos universiteto ir meno kolegijos, keletas rašytojų ir muzikų.

Daug pasveikimų-telegramų jauniejai gavo iš Lietuvos, Kanados, JAV ir iš Antano tėvo laiška (dėl nesveikatos negalėjo atvyžiuoti). Prieš vaišių pabaigą, Snaigė apsišėngė tėvų padovanais tautiniais drabužiais, išauštais A. Tamošaitienės, kad svečiai turėtų progos susipažinti su lietuvišku tautinių drabužių menu. Julius-Juozas Šileika demonstravo iš Lietuvos atsiųstą dovaną — plačią, ilgą juostą su jaudimu "Piršliui melagiu". R. Bačkis prancūzų kalba paaiškino svečiams lietuvių vestuvių apeigų papročius.

Po vestuvių svečiai iš Kanados ir JAV dar turėjo progos aplankyti įdomesnes Paryžiaus vietas — muzėjus, šventoves, meno galerijas, teatrą. Dalis svečių turėjo ilgesmes atostogų ir aplankė įdomesnes pietų Prancūzijos vietoves prie jūros, Vokietiją, Šveicariją.

Antanas ir vasarą dėsto anglų kalbą viename iš anglų kalbos institutų, dirba prie literatūrinio (anglų kalba) žurnalo, o nuo rudens tęs ir vėl prancūzų kalbos studijas Sorbonnos universitete. Snaigė emė ir vasarą keletą meno istorijos kursų Louvre, o nuo rudens tęs studijas meno kolegijoje ir prancūzų kalbą Sorbonnos universitete.

Abu jaunieji yra skautai, baigę lietuvių mokyklas ir universitetą Toronte. Antanas ir Snaigė žada grįžti į Kanadą 1979 m. po pasaulio lietuvių jaunimo kongreso Vokietijoje-Anglijoje.

Dalyvis

DRESHER-BARAUSKAS INSURANCE AGENCY LTD. ir

W. G. DRESHER REAL ESTATE REALTOR

233-3334 — 231-2661 — 231-6226
3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DRESERIS ir A. MIKSIENĖ
DARBO VALANDOS: 9 v.r. — 5 v.p.p. ir 6.30 v.v. — 8 v.v.,
šeštadieniais — 9 v.r. — 12 v.p.p.
Narys "Better Business" Biuro

Okulistas

L. LUNSKY, R.O.

M. LUNSKY, O.D., M.S.C.
470 COLLEGE ST., TORONTO
Tel. 921-3924

Darbo valandos 9.30 v.r. - 6 v.v.
Dėl priėmimo skambinti telefonu

Okulistas

S. Brogowski, O.D.

412 Roncesvalles Ave.
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251

Pacientai priimami
susitarus telefonu

* Namų — Gyvybės
* Automobilių
* Komerciniai

INSURANCE

533-1121 Walter Dauginis 822-8480
1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

